

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVII Vasaris - February 11, 1982 Nr.6

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

"Lenkija tebūna Lenkija"

Demonstracijų Lenkijos naudai įspūdžiai

Vytautas Meškauskas

Sekmadienį, sausio 31 d., vadinamos Public Television stotys transliavo JAV Tarptautinės Komunikacijos Zinybos, kuriai priklauso 'Amerikos Balsas', pavedimu paruoštą 90 minučių programą 'Let Poland be Poland'. Joje buvo 14 valstybių galvų pareiškimai, kelio liko vaizdų iš dieną prieš tai vykusios demonstracijos už Lenkijos laisvę įvairiuose Amerikos ir Europos miestuose ir viešas kitas progai pritaikintas meninis įtarpas. Pranešėjais buvo keli visame pasaulyje žinomi artistai. Tikiuos, kad 90 milijonų žiūrovų tarpe buvo ir daugumas mūsų skaitytojų, todėl čia ilgiau nesustosime prie tos programos turinio, bet pažvelgsime į aktualų valstybinės propagandos klausimą.

Reikia atsiminti, kad valstybinė propaganda apimant JAV yra įstatymu uždrausta ir už tai šiai programai buvo reikalingas abiejų kongreso rūmų specialus sutikimas. Iki šiol toks sutikimas buvo duotas tik du kartus. Pirmą - programai apie Jacqueline Kennedy kelionę po Indiją, ir antrą - dokumentacinei filmai apie prezidento John F. Kennedy nužudymą. Paprastai prezidentą, žemesnius pareigūnus ir turinčius ką pasakyti senatorius bei kongresmanus lydi tiek daug spaudos ir TV reporterių, kad Amerikos publika tikrai negali skustis, jog ji per mažai informuojama

Taip atrodo teoriškai. Praktiškai, ypač atvykusiems iš Europos, dažnai pasidaro pikta, kad JAV žinių sklaidimo priemonės yra išnaudojamos ne tik savo valdžios, bet ir priešų. Kartais net susidaro įspūdis, kad pareiškimai iš 'anos pusės' yra priimami kaip visai teisingi, o tuo tarpu savo valdžiai nenorima tikėti. Žinia, galutinam rezultate tiesa vis tiek turėtų išeiti viešumon, tačiau, turint galvoje šių laikų technikos pažangą, kartais gali būti ir per vėlu.

Už tat nenuostabu, kad vis vadinama media į tos programos sumanymą žiūrėjo skeptiškai ne tik čia, bet ir Vakarų Europoje, kur televizija yra valstybės su kai kuriomis išimtim tvarkoma. Buvo net juokaujama, kad galingoji Amerika į įvykius Lenkijoje atsako ... muzikaliniais parengimais! Tokį įspūdį gal galima buvo susidaryti iš skelbimų, kad programoje dalyvaus Bob Hope ir Frank Sinatra. Pastarasis išpildysias vieną dainelę lenkiškai, o iš pirmo tur būt

reikėjo tikėtis kokio naujo lenkiško anekdoto (iš tikro Bob Hope tik pademonstravo kaip girdisi jo balsas Lenkijoje sovietų stočių kliudomas, kas nebuvo labai juokinga). Atrodo, kad programos paruošėjai paminėdami artistų vardus norėjo sutraukti daugiau publikos, kurios dauguma 'show bussines' domis daugiau negu prezidentų ar ministrų pirmininkų pareiškimais.

Tai iškelia šalutinį klausimą, ko vertos demonstracijos, iš kurių tiek daug tikisi mūsų jaunesniųjų veikėjų kartą? Ap lamai imant, demonstracijos Lenkijos solidarumo dieną nebuvo gausios. Net Chicagoje, antrame po Varšuvos gausingiausiai lenkų apgyvendintame mieste, įvairių kalbų išklausyti susirinko tik kiek daugiau negu pusė amfiteatro salės, talpinančios 15,000. Nepaisant paties Valstybės Sekretoriaus Haigo dalyvavimo, kuris net išmoko lenkiškai pasakyti 'dar Lenkija nežuvo!' Tiesa, televizija taip fotografo, kad iš tikro visur atrodė

(Nukelta į 2 psl.)

Nepriklausomybės metais Kaune pastatyti Vytauto D. Muziejaus rūmai ir Laisvės stovyla.

Kas Sovietų Sąjungai padovanojo Pabaltijo valstybes?

BIRUTĖ KEMEŽAITĖ

Sveikintinas "Amerikos Baltiečių Laisvės Lygos" ryžtas į neišspręstų tarptautinių problemų sąrašą įvesti ir Pabaltijo valstybių nepriklausomybės (ne "lais-

vės") klausimą. Tačiau prieš pradėdant tai vykdyti, reikėtų "The Hannaford Public Relation" firmą ir kitų tautų politikus supažindinti su tikrais Pabalti-

jo valstybių okupacijos faktais.

"Drauge" 1982. I. 19 yra išspausdintas straipsnelis "Pabaltijo klausimas ir Jungtinės Tautos". Jame yra paduotos Michigan valstijos senatoriaus Ed. Friedrichs neteisingos Pabaltijo valstybių okupacijos žinios. Rašoma: "Tačiau 1939-ais metais pasirašytas rusų-vokiečių nepuolimo paktas Pabaltijo valstybes perdavė Sovietų Sąjungai kuri 1940 metais į jas įžygiavo ir pasiglemžė. (...) Hitlerio jau seniai nebėra, rašo jis, bet Sovietų Sąjunga tebeturi jo dovaną — Pabaltijį".

Teisingai, 1939 m. buvo pasirašyta rusų-vokiečių (Ribbentropo-Molotovo) sutartis, bet pagal tą sutartį Rusija okupavusi Lietuvą, joje išsilaikė tiksliai iki 1941 metų vidurio. Po to Lietuva perėjo į vokiečių okupaciją, kuri tęsėsi iki 1944 metų rudens. Tačiau 1944 m. Lietuvos okupacija, užsitęsusi iki šių dienų, buvo rusų įvykdyta ne pagal 1939 m. pasirašytą rusų-vokiečių sutartį, bet pagal visiškai naują, slaptą trijų didžiųjų valstybių: JAV prez. F. D. Roosevelt, Rusijos J. Stalin ir Anglijos — W. Churchill sutartį, pasirašytą 1943 metais, vadinamoje Jaltos arba Teherano konferencijoje.

(Nukelta į 4 psl.)

THE SECRETARY OF STATE
WASHINGTON

February 1, 1982

Dear Mr. Charge d'Affaires,

On behalf of the Government and people of the United States, I am honored to send greetings and congratulations on the occasion of the sixty-fourth anniversary of Lithuanian independence.

The founding of the Lithuanian Republic on February 16, 1918 gave form and meaning to Lithuania's commitment to freedom and self-determination. Lithuanians, as do Americans, remain devoted to these fundamental principles today. The United States cannot permit the violation of Lithuania's national integrity to be forgotten. Therefore our policy of not recognizing the forcible incorporation of Lithuania into the Soviet Union remains fixed and will not change.

The American people share with you and your countrymen an unshakable belief in the ultimate triumph of liberty.

Sincerely,

Alexander M. Haig, Jr.

Dr. S. A. Backis,
Charge d'Affaires of Lithuania,
Lithuanian Legation,
2622 16th St., NW,
Washington, D.C.

JAV Valstybės sekretoriaus Alexander M. Haig, Jr. Vasario 16 proga atsiųstas pareiškimas

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Kodėl vengiama paskelbti Lenkiją subankrutavusią? - Bankininkų baimė prisipažinti, kad jie kvailai elgėsi. - - Sovietai nori pasipelninti iš nelaimės Klaipėdoje.

N. Y. TIMES antradienio vedamajame, komentuodamas Washingtono adminis-

'LENKIJA TEBŪNA LENKIJA'...

(Atkelta iš 1 psl.)

daugiau. Man atrodo, kad demonstracijos yra naudingos ne tiek savo pasirodymu kitiems, kiek sudarymu progos parinkti aukų. Spaudai ir TV jos pasidaro tik tada įdomios, jei veda prie smurto veiksmų.

Vienu žodžiu, nuteikti masės galima. Juk net sakoma, kad jei visą laiką meluosi, kada nors kas nors tau patikės. Sovietinė propaganda tai iš dalies įrodo, tačiau tam reikia kantrybės ir daug pinigų. Tų neturinti, reikia pasukti gerkai galvą dėl daugiau prieinamų ir efektingesnių priemonių, negu demonstracijos. Kas atsimena kad ir sekmingas demonstracijas po kelių dienų, jei jų nepaseka veiksmas? O veiksmas šiuo atveju buvo tokie, kad pirmadienį laikraščiuose pasirodė žinia, jog administracija nutarė sumokėti 71 milijoną dolerių vietos bankams, kuriems yra skolinga Lenkija ir tos skolos neatiduoda!

Tiesa, reikalas yra daugiau komplikotas kaip iš tos žinios gali atrodyti. Ta skola buvo administracijos garantuota. Už tat, jei Lenkija nemoka, administracija tai kada nors vistiek turėtų užmokėti. Tačiau buvo nuomonių, kad pirmiausia reikėtų Lenkiją paskelbti subankrutavusia, kad pakenkti visam komunistinių blokų kreditui, o tik po to išpildyti garantijos išpareigojimus. Dėl to buvę nemažai pačioje administracijoje ginčytasi, bet pagaliau prieita tokios nuomonės - nors kolumnistas Safire abejoja, kad ji būtų buvusi pranešta pačiam Reaganui. Vietoje prezidento tokią pažiūrą sankcionavęs Saugumo Patarėjas Clark. Tokiu būdu išeina, kad Reaganas sekma dienių žadėjo sankcijas pagriežinti, kai jo administracija jau buvo nutarusi sumokėti dalį Lenkijos skolos.

Kas vėl grąžina prie valstybės propagandos klausimo. Demokratiniame pasaulyje ji nereikalinga, bet tokio neturime. Iš 156 Jungtinės Tautos dalyvaujančių valstybių, demokratių neturime nė ketvirtadali. Visos daugiau ar mažiau totalinio režimo valstybės turi savo propagandos žinybas. Atsakyti vien nešališkos tiesos skelbimu, kaip buvo daroma iki šiol, nepakanka. Ją reikia šiek tiek pafrizuoti, kad išryškinti tai, ką priešiška propaganda aptemdo. Kad to reikia, paryškina vienas amerikiečių reporterio klausimas Sekretoriui Haigui: kam barti lenkus dėl Solidarumo uždarymo, jei mes taip pat pasielgėm su orinio eismo kontrolierių profsąjunga?

tracijos nutarimą sumokėti 71 mil. Lenkijos skolos, išveda, kad toks nutarimas pavertė visą prieškomunistinę retoriką niekais: "Prezidentas prie mikrofono pasirodė nuogas!" Mat, Lenkija yra subankrutavusi, ji negali grąžinti savo skolų. Pusė jai paskolintų 27 milijonų dolerių yra skolinančių kraštų vyriausybių garantuoti, kas reiškia, kad bankai gali nebijoti, bet dėl kitos pusės kuris nors bankas galėtų paskelbti Lenkiją subankrutavus. Vienam bankui taip padarius, tą patį turėtų padaryti ir kiti skoliniojai, kad bent mažytę dalį atgautų iš užsienyje dar esančių Lenkijos vertybių, pvz. laivų. Tuo atveju bankai turėtų nurašyti Lenkijai paskolintus pinigus į nuostolius, kas lygu prisipažinimui, kad skolinant pasielgta neprotingai. O prie to prisipažinti niekas nenori.

Kaip trečiadienį rašė to paties laikraščio korespondentas Leslie H. Gelb, tarpžinybinė komisija, kuri svarstė tą problemą priėjo išvados, kad formalus paskelbimas Lenkijos bankroto šiuo metu nebūtų Vakarams naudingas, nes Vakarų bankinė sistema praktiškai daugiau nukentėtų negu sovietų blokas. Kartu reikia atsiminti, kad tas sprendimas (apmokėti 71 milijoną dolerių Lenkijos skolos iš valstybės išdo) yra tik laikinasis, neliečias tolimesnės ateities. Atsiklausti Europos bankininkai ir ekspertai vienbalsiai pasisakė prieš paskelbimą Lenkijos bankroto.

Giliau nagrinėdamas susidariusią padėtį Londoniškis THE ECONOMIST konstatuoja, kad komunistinė sistema, nustatydamas saivališkai kainas ir atlyginius, nepajėgia nei pagaminti, nei patiekti savo gyventojams jų pageidaujamų gėrybių. Kaip matyti iš čia per spausdinamos lentelės pati Sovietų Sąjunga 1980 metais kiek daugiau pardavė užsieniams negu pirkė. Tai paaiškinama tuo, kad Sovietija yra didžiausias pasaulio naftos gamintojas, kurio produkcija siekia per 12 milijonų statinių naftos

per dieną, kai tuo tarpu Saudi Arabijos 9-8 milijonus, o JAV 8,5 milijonų statinių. Be to Sovietija turi dar pardavimui užsieniui natūralių dujų, aukso, deimantų ir uždirba užsienio valiutos iš laivyninkystės. Niekas tikrai nežino, kokia yra Sovietijos ūkinė apyvarta, visos tautos pajamos už gėrybes ir patarnavimus, bet turint galvoje jos 265 milijonus gyventojų, skaičiuojama, kad jos yra vis dėlto tokios, kad praktiškai sovietų išleisti 24 milijonai užsienio gėrybėms isigyti sudaro tik 2 ar daugiau 4% bendros apyvartos. Kitaip sakant, ji 2 ar 4% reikalingų gėrybių įsiveža iš užsienio. Tuo tarpu 6 sovietų satelitai Rytų Europoje, turį bendrai suėmus apie 110 milijonų gyventojų, žymiai daugiau priklauso nuo užsienio, jie, gaudami paskolas, daugiau įsivežė iš užsienio ir už tat jų skolos proporcingai didesnės negu pačių sovietų. Jų skolos, išskyrus Čekoslovakijos yra nuo 2 iki 5 sykių didesnės už jų metinį eksportą.

Prieš paskelbiant karo stovį Lenkijoje, Vakaruose buvo galvojama, kad Lenkija, kaip kiti satelitai, bus priversti ieškoti dar didesnės Vakarų talkos už tai daugiau įsijungdami į vakarinę tarptautinę ūkinę sistemą, (įstodami į Tarptautinį Monitarinį Fondą ir Pasaulio Banką), prisiimdami tam tikras prievoleles, kas automatiškai juos atitrauktų nuo sovietų. Gen. Jaruelskio diktatūra tokią raidą sulaukė. Skelbiant Lenkijos ir kt. satelitų bankrotą, sovietų, jei jie, kaip visi ženklai rodo, nepaskubės satelitų gelbėti, padėtis nebus labai pasunkinta, nes formaliai jie už satelitų skolas neatsako, o antra jie turi pasiūlyti gėrybių — naftos, deimantų, aukso, — kurios visados Vakaruose atras pirkėjų.

N. Y. TIMES pranešė, kad lapkričio 21 d. netoli Klaipėdos per audrą užneštas ant sėklumos ir lūžęs į tris dalis Gibraltare užregistruotas tanklaivis Globe Asimi padarė Lietuvos pajūriui 900 milijonų dolerių

Iš kitos pusės

Artūras Hermann AKIRAČIUOSE, paminėdamas vokiečių kalba pasirodžiusias knygas apie paskutiniųjų laikų Lietuvos istoriją, sustoja ir prie suomio Seppo Myllyniemi "Die baltische Krise 1938-1941", kurios originalas 1977 m. pasirodė Helsinkyje, o vertimas vokiečių kalba buvo išleistas 1979 m. Stuttgarte (Deutsche Verlangsanstalt). Myllyniemi savo knyga noris įrodyti kad:

... "konfliktas tarp Sovietų Sąjungos ir Baltijos kraštų kilo tik todėl, kad Sov. Sąjunga nepasitikėjo šių kraštų neutralumu. Sovietų savisauga vertė juos šiuos kraštus traukti bent į savo įtakos sferą. Gi Baltijos valstybės kaip tik šios sovietų baimės nesuprato arba neįstengė jos išblaškyti. Šiai hipotezei įrodyti, autorius pabrėžia, kad Sovietų Sąjunga dar po sutarčių, pagal kurias ji įvedė savo kariuomenę į tas valstybes, laikėsi gana neutraliai ir į vidinį gyvenimą nesikišo. ... Autorius nurodo, kad ... Smetona net siūlė Berlynui Lietuvą priimti Vokietijos globon protektoriatu teisėmis ... autoriui pavyksta patvirtinti tokį įdomų faktą, kad Smetona dar 1940 m. pradžioje numatė, jog Lietuva bus užimta arba Sov. Sąjungos, arba Vokietijos. Todėl jis vasario mėn. siuntė Povilaitį į Berlyną, kad ištirtų, ką Vokietiją darys, jei Sov. Sąjunga užpultų Lietuvą, ir nurodytų, kad Lietuva orientuojasi į Vokietiją ir prašo jos pagalbos. Šis Povilaičio pasikalbėjimas su aukštais vokiečių karininkais ir diplomatais tikrai įvyko, kaip galima matyti iš išlikusio dr. Best, tuometinio aukšto Vokietijos saugumo pareigūno, dienoraščio."

Įdomu, ar tas paskutinis sakinytis apie pasikalbėjimą Berlyne yra Myllyniemi ar Hermann? Mat, sovietų propaganda jau seniai tvirtina, kad Povilaitis viešėjo Berlyne visai slaptu prezidentu Smetonos pavedimu. Visų kraštų žvalgybos tarp savęs palaiko kontaktus net karo metu. Už tat nenuostabu, kad Povilaičiui buvo pavesta išsiaiškinti tai, ką per kitus daugiau oficialius kanalus nebuvo galima. Sovietų propaganda nesako, kad Povilaitis kalbėjo su aukštais karininkais ir diplomatais, bet tik su Gestapo Muelleriu, kuris susižinojęs su kuo reikia, atsakęs, kad šis klausimas šiuo metu nediskutuotinas. Kiek toje versijoje tiesos, sunku pasakyti. Povilaitis buvo tar-domas sovietų. ...

Kad ne nuo Baltijos valstybių laikysenos priklausė jų likimas, įrodo Myllyniemi paminėtas faktas, kad sovietai jas aneksavo Vokietijai pradėjus platesnio masto karines operacijas Vakaruose. Iki to laiko Stalinas vis dar bijojo eventualaus britų-vokiečių sutarimo, įgalinčio paskutiniuos pulti Sovietiją. Tam pavojui tuo metu sumažėjus, Stalinas galėjo pasiskinti Ribbentropo-Molotovo pakto vaisius. Tokioje situacijoje Baltijos politikų veikla jau nieko negalėjo padėti, lygiai taip pat kaip šiandien savo kraštams negali padėti nei Lenkijos nei Afganistano politikų pastangos.

vm

The New York Times / Jan. 31, 1982

Užsieniečiai stebisi tokia didelė nuostolių suma. Kai 1978 m. panaši nelaimė ištiko milžinišką tanklaivį Amoco Cadiz Prancūzijos pakraščiuose, nuostolių buvo padaryta 1,5 milijono dol. sumai, bet ir naftos buvo ištekeję ne 4,8, bet visas 60 milijonų galionų. Atrodo, kad sovietai Lietuvos nuostolius apskaičiavo aukštesnius, nes nori dėl tos nelaimės pasipelninti iš užsienio draudimo.

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP
to work and live in a small congenial community and hospital near Dallas, Texas.
DIRECTOR OF NURSING SERVICE
with masters degree in psychiatry
also
REGISTERED NURSE
for general psychiatric and medical/surgical geriatrics.
Competitive salary & fringe benefits. Must be eligible for licensing in Texas.
Apply call or write to:
TERRELL STATE HOSPITAL
P. O. Box 70, Terrell, Texas 75160
214/563-6452, Ext. 332 — APP/EEQ (6-13)

REPRESENTATIVES SALES

EARN \$500.00 TO \$1,000.00 WEEKLY. WORK FOR A NEW YORK STOCK EXCHANGE CO. SECOND LANGUAGE A BIG PLUS. CALL MR. HUEBNER — 419-841-2433 10 AM - 10 PM. SUNDAY, MONDAY AND TUESDAY. (6-8)

Hard-currency trade and debts

	Exports 1980	Imports 1980	Debt end-1980†	Guess for debt at end-1981
Poland	5.9	6.7	23.0	27.0
East Germany	3.9	5.4	11.5	12.5
Rumania	3.6	3.9	9.5	12.0
Czechoslovakia	3.2	3.7	4.5	4.8
Hungary	2.9	3.7	8.9	9.0
Bulgaria	1.3	1.7	4.5	4.8
Total	20.8	25.1	61.9	69.1
Russia	24.5*	24.3	17.5	19.0

* Russia and tourist-trap Bulgaria probably have surpluses on invisibles, but all the others (because of high interest payments) have big deficits on them.
† Excluding short-term suppliers' credits.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

PUBLICATION NUMBER (USPS—157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiros numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

VISI, KAS PAJĖGIA, DALYVAUKIME VASARIO 16 MINĖJIMUOSE

Prieš porą mėnesių šioje pat vietoje buvome pastebėję, kad iš anksto turime pasirūpinti viskuo, kas reikalinga Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventei - Vasario 16 atšvęsti didingai ir iškilmingai. Tas mūsų priminimas buvo daugiau kreipiamas į organizacinio gyvenimo vadovus, kurie anuomet vykdė parengiamuosius darbus. Kur tik lietuvių gyvenama, kaip iš spaudos ir visų kitų šaltinių sužinojome, tas pasirodymas jau atliktas. Dabar belieka tik laukti, kad tautiškai gyva ir patriotiškai nusiteikusi išeivija minėjimo dieną masiškai užpildytų maldyklas ir iškilnių sales, pademonstruodama savo dvasinius ryšius su tėvynėje kenčiančiais ir laisvės siekiančiais, kartu ir savo jaunimą lenkdama ta pačia kryptimi. Ne mūsų kaltė, kad Pabaltijo tautos buvo užlietos raudonojo tvano. Jis nusiaubė visą rytinę Europą ir pavergė ne vieną daug gausenę tautą, priespaudą užkrovė daug didesnėms kaimyninėms valstybėms. Jų visų likimas yra bendras, jų visų siekimas yra vienas ir tas pats. Jų visų pastangose aidi prieš 60 metų Kauno Karo muziejui Amerikos lietuvių dovanoto Laisvės varpo įrašas: „...kad laisvės nevertas, kas negina jos“. Mūsų šventa tautinė pareiga, kur šiandien bebūtume - ir kiek as meniškai kiekvienas beįstengtume - daryti visą, kad tasai varpas vėl jam skirton šventovėn grįžtų ir vėl nepriklausomoje Lietuvoje laisvai skambėtų, švenčiant didžiąją valstybinę šventę.

Kas iš praeities gali pasimokyti ir dvasinės stiprybės pasisemti, tas aiškiai supranta, jog tautų amžius neprasideda ir nesibaigia su viena jos žmonių karta. Tai viename, tai kitame šimtmečiuose valstybine nepriklausomybė buvo praradusi daugelis Europos tautų, daug kartų buvo joje sukurios ir vėl sugriautos visaip pavadintos imperijos, pasižėvusios amžiais išsilaikyti - laiko tekmeje jų pėdsakai teliko tik sudūlėjusiuose istorijos lapuose atžymėti. Pavergtos tautos betgi išliko, vergijos griuvėsiuose jos kilo naujam gyvenimui, įėjau tik pajėgė amžių sutemose išlaikyti savo tautinę kultūrą, iš kartos į kartą perduodamas senąsias tradicijas ir laisvės troškimą.

Sovietiškoji imperija, pagrįsta jėga ir smurtu, čia ne-

gali ir negalės būti išimtimi. Tai ne vien mūsų galvojimas. Tai drįso rusų atstovui akistatoje pasakyti ir JAV delegacijos pirm. M.M. Kampelman Madrido konferencijoje praėjusią vasarą: „Panaudodamas jėgą režimas gali susilpninti, gal net užgniaužti formalų žmogaus teisių sąjūdį Sovietų Sąjungoje. Iš paskutiniųjų laikų istorijos mes žinome, kad to talitarinis režimas, jeigu jis pakankamai žiaurus, gali priespaudą laimėti, bet tai tik laikinai. Laisvės troškimas išliks gyvas. Atgijęs laisvės siekimas ilgainiui vėl plės. Jis bus gyvas, nes žuvusiųjų vietoje įsijungs nauji žmonės. Jis atsišaus, nes visa istorija yra parodžiusi, kad joks režimas dar nėra suradęs tiek žiaurių policinių priemonių, kad jomis istengtų sunaikinti žmogaus dvasią“.

Mūsų tautos dainius Maironis anuomet, kada dar nebu-

Lietuva savo teisine padėtimi išsiskyrė iš kitų Pabaltijo valstybių — Estijos ir Latvijos, nes Lietuva praityje yra buvusi savarakiška valstybė. Todėl Lietuvai nereikėjo kurti naujos valstybės, o tik atkurti.

vo lemta išgyventi net porą dešimtmečių nepriklausomybės atgaivos, pranašavo „nebeužtvenkis upės bėgimo“, „... pavasaris eina Karpatų kalnais“, „... Na, vyrai, kas galit, sustoję į kovą už mylimą šalį, prikelkite Lietuvą mūsų!“.

Slavai vėl kyla jau mūsų laikais. Mums tenka budėti ir vieningai stengtis, kad pavergtųjų laisvėjimo slinktis nuolatos didėtų, kad ją remtų ne tik ligšiol nesvyravę pasiryžėliai, bet ir okupanto kėslus pažinę pavargėliai ar savo klystkelius supratę ir ėmę apgailestauti šiaudinio bendradarbiavimo puoselėtojai. Tautos veteranų nusmaigstytos lietuviškojo kelio gairės, kurias aiškiai matė knygnešiai, laisvės kovų savanoriai-kūrėjai, pagaliau paskutinės okupacijos karžgiai partizanai ir Sibiro kankiniai, ir šiandien byloja 1863 metų sukilimo vado K. Kalinausko žodžiais nuo kartuvių ešafoto: „Nes aš tau, liaudie, sakau iš po kartuvių, jog tik tada laimingai gyvensi, kai ant tavęs nebus maskolio“.

Todėl dar kartą minėdami Vasario 16-sios sukaktį, pasitenkime, kad nė vienas, kuris tik fiziškai pajėgia, šiais metais nepasiliktų nušaly, ne atėjęs į jo vietovėje rengiamą pagrindinį minėjimą ir neatidavęs pagal savo išgales aukos skirtos laisvinimo reikalams.

Lietuvos Nepriklausomybės Aktas

ALGIRDAS BUDRECKAS

Vasario 16 Akto, Lietuvos Taryba paskelbė atstatanti nepriklausomą, demokratinius pagrindais sutvarkytą, Lietuvos valstybę, su tarptautiniais tėsės principais, kad kiekvienos tautos apsisprendimo teisė yra jos laisvė.

Ne vienas mūsų gali kilti klausimas — Ar verta Vasario 16-sios šventę švęsti ir ją nuolat kasmet prisiminti?

Šis Aktas yra pats svarbiausias tautos signatarų įvykdytas sprendimas, kuris privalo išlikti ir galioti visiems laikams. O taip pat tenka nuolatos prisiminti tuos garbingus partizanus-šaulius ir savanorius-karius, kurių dėka kietose kovose buvo įgyvendintas Vasario 16-sios paskelbimo Aktas. Šis Aktas nebūtų įgyvendintas, jei jie nebūtų stoję kovon prieš daug didesnę ir stipresnę priešą ir tą kovą laimėję.

Vasario 16-sios minėjimas Lietuvoje buvo mūsų tautos pasididžiavimo šventė, o dabar ši šventė tapusi tik kovos, ilgesio, susikau-pimo — padėti okupuotai Lietuvai ir jos pavergtai tautai.

Lietuvių tautos padėtis tėvynėje šiuo metu yra nepaprastai sunki...

Vasario 16-sios Akto atkurta Lietuvos valstybė nėra panaikinta, o tiksliai jėga okupuota ir prievarta prie Sovietų Sąjungos prijungta. Taigi, Lietuva yra agresijos auka.

Tautos tragedija yra ne jos ekonominė padėtis, bet laisvės netekimas.

Visa tai kas įvyko ir dabar yra daroma Lietuvoje, turi būti visam pasauliui žinoma ir skelbiama, todėl kiekvieno lietuvių, gyvenančio laisvajame pasaulyje, yra pareiga tą PAREIKŠTI ir būti savo krašto ambasadoriais. Tamsus yra beraštis, bet taip pat ir akademikas, kurį tėvų žemė nieko neįpareigoja...

Kas vertė šaulius ar savanorius rizikuoti gyvybes kovojant už Lietuvos laisvę? Tėvynės meilė. Jokio atlyginimo, jokių gėrybių nežadėta... Juos visus vedė karšta tėvynės meilė, kuri jų širdyse ruseno.

Apie jų žygdarbius rašė lenkų karių "Apžvalga" žurnale majoras S. Alexandrowicz: "Turėjome didelius nuostolius nuo lietuvių partizanų šaulių. Jie sekė mus prisidengę miškuose ir raistuose. Iš ten jie šaudydavo į mus. Paimti į nelaisvę ir nuteisti mirčiai, lietuviai šauliai neleido jiems užrišinėti akių. Drąsiai atiduodavo savo gyvybes, pa-brėždami, jog miršta už tėvynės laisvę ir jos nepri-

klausomybę... Lietuvos kariuomenė nuolatos puolė ir reikėjo trauktis iš užimtų vietų link Giedraičių. Ten susitikom su lietuviais kariais ir įsitikinom, kad lietuviai karys drąsus ir patvarus, o taip pat puikus šaulys ir geras partizanas."

Vasario 16-sios Aktas yra mūsų tautai svarbiausias ir garbingiausias.

Todėl šis padarytas tautos sprendimas privalo išlikti ir galioti amžiams. Šis Aktas nusikratė svetimo jungo ir išvedė lietuvių tautą į nepriklausomą valstybinį gyvenimą. Tebūna šis Aktas mums ir ateinančioms kartoms švyturiu ir stiprybės šaltiniu, kovoje už tautos laisvę ir nepriklausomybę.

Visiškai nesvarbu ar lietuvis yra savoj tėvynėj ar išeivijoj, šis Aktas privalo būti mums visiems brangus ir vienodai rūpėti. Tad kur begyventumėm ar bebūtume, ir kur dar yra plakančios lietuviškos širdys, te-neužmiršta tą brangią sukaktį minėti ir švęsti.

Lietuvių, esančių laisvajame pasaulyje Vasario 16-sios šventę turi būti kuo iškilmingiausiai švenčiama, nes mūsų broliams lietuviams tėvynėje šią šventę yra uždrausta švęsti.

Minėdami Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo šventę, prisiminkime mūsų tautos karžygius, kurie neteko gyvybių, kad mes būtume laisvi. Jų kapais išpuošta visa Lietuva. Prie jų rinkomės semti stiprybės... O dabar, dabar jų kapai sunaikinti, arba išniekinti.

Mes švęsdami šią šventę turime jiems pareikšti didžią pagarbą, o tuo pačiu sustiprinti savyje pasiryžimą eiti jų pėdomis, nes jų žygiai mums nėra mirę. Jų atlikti darbai tėvynėi yra mums šventi.

Švęsdami Vasario 16-sios šventę prisiminkime ir savo brolius ir seses, kenčiančius tėvynėje ir nešančius sunkų jungą, vargą ir genocidą.

Būkime drausmingi ir susiklause. Pasiryžkime visi dar labiau aukotis Pasiryžkime dar labiau visas jėgas sukaupti ir kovoti, kad galėtume savo brangiai tėvynėi Lietuvai priartinti laisvės rytojų.

• Dr. J. Valaitis, Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirmininkas ir Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos pirmininkas, yra pakviestas vasario 21 d. kalbėti Nepriklausomybės paskelbimo minėjime East Chicagoje.

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPIST & ASSISTANT

Lake Worth, Fla. immediate openings within our expanding rehabilitation agency. Variety of patients. Excellent benefits, continuing education & highly competitive salaries commensurate with experience. Fla. license or eligibility. Call collect 1-305-586-2525. Mrs. GOODMAN. (1-7)

LIETUVOS AIDAS

Prieš šventę išleistas specialusis numeris su daugybe žinių apie Lietuvos nepriklausomybę ir jos kovą už laisvę. Šis numeris yra būtinas visiems lietuviams, gyvenantiems užsienyje. Jis yra ne tik informacinis, bet ir kultūrinis. Jame yra daug nuotraukų, dokumentų ir kitų įdomių dalykų. Šis numeris yra išleistas 1918 m. vasario mėn. 19 d. Jis yra 11 metalų.

LIETUVOS TARYBA skelbia

Lietuvos nepriklausomybę

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario m. 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo m. 18—23 d. 1917 metais, **skelbia atstatanti nepriklausomą, demokratinius pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine VILNIUJE** ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau susauktas Steigiamasis Seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Vilnius, vasario 16 d. 1918 m.

Lietuvos Tarybos nariai:
Dr. J. Basanavičius, K. Bizauskas, M. Bizjakas, S. Banaitis, P. Dovydaitis, St. Kairys, P. Klimas D. Matinauskas, V. Mironas, St. Narutavičius, A. Petrulis, Dr. J. Saulys, K. Saulys, J. Sernas, A. Stulginskis, A. Smetona, J. Smilgevičius, J. Staugaitis, J. Vailokaitis, J. Vileikis.

Šis Lietuvos Tarybos Vilniuje 1918. II. 16 priimtas LIETUVOS RESPUBLIKOS paskelbimo aktas buvo įdėtas į tuo laiku Vilniuje ėjusį lietuvių laikraštį Lietuvos Aidas. Bet tuometinės okupacinės karinės Vokietijos valdžijos Vilniuje laikraštis Lietuvos Aidas buvo konfiskuotas.

Bet Nepriklausomybės paskelbimo aktas pačios Lietuvos Tarybos ir lietuvių veikėjų buvo plačiai paskleistas Lietuvoje ir užsieniuose.

Lietuva buvo atgavusi nepriklausomybę ir lietuvių tauta laisvai gyveno ligi Sovietų Sąjunga Lietuvą okupavo 1940 birželio 15 d.

Kas Sovietų Sąjungai...

(Atkelta iš 1 psl.)

Jaltos konferencija vyko rusų teritorijoje.

Paryžiuje yra išleista prancūzų diplomato Artūro Conte stora knyga apie Jaltos konferenciją, paremta oficialiais dokumentais ir joje dalyvavusiųjų atsiminimais. Tenai yra aprašomi ne tik posėdžiai bet ir jų pašruošiamieji darbai. Lietuvos laisvinimo institucijų veikėjams reikėtų šią knygą įsigyti ir su svarbiais pasaulinės reikšmės politiniais faktais susipažinti.

Pagal tą knygą, toje konferencijoje neutraliausias buvo Churchill'is, įtakingiausias siūlytojas — Roosevelt'as, o agresyviausias laimėtojas — Stalin'as. Nors Roosevelt buvo laikomas galingiausiu viešpačiu, bet politiškai pasirodė silpniausiu: nebuvo susipažinęs su jokių aptariamu reikalu. Visi JAV delegatai buvo sunkiai sergantys. Svarbiausias Roosevelt'o patarėjas Harry Hopkins kankinamas vidurių vėžio, posėdžiuose dalyvavo gulėdamas specialioje lovoje, sunkiai sergantis valstybės sekretorius Stettin ir turintis širdies ligą Patson. Hopkins ir Stettin mirė ten pat, tuoj po konferencijos, o Patson laive grįžtant į JAV. Ketvirtasis Roosevelt'o patikimiausias patarėjas buvo Alger Hiss, 1950 m. nuteistas už šnipinėjimą bolševikams, bet galingų užtarėjų išteisintas. Jis Stalin'o nelaikė komunistu, bet nacionalistu.

Britų delegaciją sudarė rimti politikai: Nobelio premijos laureatas, visais atžvilgiais pranašiausias valstybininkas W. Churchill, tačiau dėl Anglijos nusilpimo nelaikomas reikšmingu, užsienio reikalų ministeris A. Eden ir žymus karo vadas Alan Brooke.

Štai kaip jie pasidalino pasaulį: Kinijai nutarta atiduoti Tolimuosius Rytus, Ramiojo vandenyno erdvę turėjo likti JAV. Europa ir Afrika padalinta tarp Anglijos ir Rusijos. Rusijai priskirta Suomija, Pabaltijo valstybės, pusė Lenkijos ir Bessarabija. Roosevelt'as tvirtino, kad europiečiams Rusijos valdžioje nebus blogai, nes jam yra lengviau susikalbėti su tokiu pat kaip jis realistu Stalin'u, negu su idealistu Churchilliu. Rooseveltui pasisekė sukurstyti, kad Rusija paskelbtų Japonijai karą. Dėl to Stalinas gavo JAV raštišką sutikimą jam atiduoti Kurilų salas, didesnę dalį Sachalino salos, visus Mandžūrijos geležinkelius ir Daireno uostą. Vokietiją buvo nutarta padalinti į okupacines zonas. Stalinas priešinosi, kad Prancūzijai būtų atiduota jos okupacinė zona, bet Churchill'is jos reikalą

apgynė. Buvo daug ginčų dėl Prūsijos suskaldymo ir Vokietijos žemių prijungimo prie Lenkijos. Rusams buvo pripažinta 10 bilijonų dolerių reparacijų. Rooseveltas prikaltino Rusiją prisidėti prie Jungtinių Tautų organizacijos. Stalinas gavo veto teisę. Iš reikalautų keturių balsų: Rusijos, Ukrainos, Gudijos ir Lietuvos, gavo tris — Lietuvos balsas nebuvo duotas. Įsidėmėtina, kad į surašytą ir pasirašytą susitarimą tarpą įėjo ir karo nusikaltėlių teismų klausimas. Tai tik svarbesnė dalis to padalinimo. Visko neįmanoma čia suminėti.

Tad kaip matome, ne Hitlerio, kaip teigia Fredericks, Sovietų Sąjunga turi dovaną — Pabaltijį, bet Roosevelt. Vokietija ne tik savo krauju, bet ir didele suma pinigų buvo priversta atlyginti nuo Hitlerio nukentėjusioms tautoms. O kaip JAV atlygino tautoms už Roosevelto politines nuodėmes? Dar šiandien JAV tebevykdo Jaltoje sutartus karo nusikaltėlių teismus. Tuščiais žodžiais skelbiami atšaukimai yra beverčiai. JAV turėtų be jokio mokesčio padėti pabaltiečiams atsikovoti nepriklausomybę, kaip atlyginimą už Roosevelt mūsų valstybėms padarytą politinę skriaudą.

Nors tie 45 pabaltiečiai okup. Lietuvoje, nežinodami apie Jaltos konferenciją savo žygyje rėmėsi rusų-vokiečių pasirašyta sutartimi, toji klaida paliko nežymi, nes jie, reikalaudami savo kraštams nepriklausomybės, kreipėsi į pagrindinį nusikaltėlį — savo kraštų okupantą.

Tačiau visus nustebino į Vakarus atbėgęs Vl. Šakalys, pasukęs priešingą kryptimi. Lyg siekdamas nukreipti visų dėmesį nuo šiandien pavojingiausios agresorės Rusijos jis užalermavo išeivijos jaunimą rinkti parašus ir išeiti į kovą prieš Vokietiją, didžiausiu nusikaltėliu pastatydamas Molotovo-Ribbentropo popierinę sutartį ir reikalaudamas ją atšaukti, nors ji jau seniai neegzistuoja. Ir šiandien jau dauguma išeivių akiai seka Šakalio po-

SOVIETAIR VOKIEČIAI (6)

Bendravimui išplaukus viešumon

Kodėl sovietų vokiečių bendravimas karinėje srityje taip ilgai liko paslaptimi? Ne be to, kad apie jį laiks nuo laiko būtų užsiminama spaudoje, bet, atrodo, konkrečių faktų be pačių dalyvių niekas nežinojo. Trim dienom po Vokietijos įstojimo į Tautų Sąjungą, Vokietijos komunistinė spauda paskelbė sensaciją: Hohenzollernų princas Wilhelmas dalyvavęs 9-to pulko 1-os kuopos pratimuose, kas Versalio sutarties buvo uždrausta.

Iš tikro armijos vadas Seeckt buvo įsitikinimo, kad tik monarchija gali išgelbėti Vokietiją, tačiau toks viešas išsišokimas negalėjo tokių planų puoselėjimui padėti. Von Seeckt turėjo atsistatydinti, palikęs pačią tobuliausią karo mašiną.

Sovietams labai rūpėjo pakankti vokiečių susitarinui su Vakarų valstybėmis. Atrodo, kad jie patiekė kai kurių informacijų Manchester Guardian laikraščiu, kad Junkeris turi fabrikus Rusijoje, kad vokiečiai Rusijoje gamina nuodingas dujas ir šaudmenis vokiečių armijai.

Stresemannas tuo laiku kaip tik buvo Zenevoje. Vokiečių vyriausybė apsisprendė kad jai geriausia būtų nepa-

neigti, o pasakyti dalį tiesos. Ji paskelbė, kad iš tikro - tuojau po karo, gresiant lenkų okupacijos pavojui Rytų Prūsijai - tam tikri Reichswehro departamentai sutarė su sovietais dėl karinės medžiagos gamybos Sovietijoje. Tačiau net katastrofingu pokario metu tas bendravimas buvo ribotas ir apie jį sužinojusi aukštesnė vadovybė jį iš lėto sustabdė.

Iš tikro bendravimas ir toliau klestėjo, tačiau Vakarams ypač britai - turėjo kitų rūpesčių. Pagal 1921 m. sutarimą su sovietais, tie Londone turėjo panašią prekybos misiją kaip Vokietijoje, vardu 'Arcos' 1927 m. gegužės 12 d. britų policija padarė jos įstaigoje krata ir rado dokumentų, įrodančių, kad ten buvo verčiamasi ne tik prekyba, bet ir špi onazi. To rezultate premjeras Baldwinas pranešė parlamentui, kad, jei Žemieji Rūmai nepareikš nepasitenkinimo, vyriausybė pareikalaus atšaukti iš Londono sovietų diplomatinę ir prekybos misijas, o pati atitrauks diplomatinę misiją iš Maskvos. Rūmai tam pritarė 346 balsais prieš 98.

1927 m. birželio 5 d. sovietų misijos galva Gregori Rosengoltz apleido Londoną ir, pakeliui į Maskvą, Varšuvos stotyje susitiko su sovietų pasiuntiniu Lenkijai Voikovu. Užkandus bufete, pasiuntinys palydėjo Rosengoltzą iki trauinio ir, jam įlipus į vagoną, dar šnekučiavo su juo stovėdamas perone. Tuo momentu Voikovą nušovė 19 metų baltasis rusas Boris Korenko. Buvo rašoma spaudoje, kad tas Voikov buvo tasai pats aukščiausias sovietų pareigūnas Ekaterinburge, kuris pravedė caro šeimos išžudymą. Dėl to jo, kaip pasiuntinio nepriėmė nė vienas kraštas, išskyrus Lenkiją, kuri gavo užtikrinimų, kad jis su tais žudymais neturėjęs nieko bendro.

Kaip tuo laiku buvo žiūrima į sovietus, gali pailiustruoti faktas, kad Voikovo palaikų palydoje iš pasiuntinybės į stotį laidotuviams Maskvoje dalyvavo tik 5 diplomatinės misijos atstovai Varšuvoje, nors tada Varšuvoje buvo 55 pasiuntinybės. Atidavusių paskutinę pagarbą tarpe buvo Prancūzijos pasiuntinys, ant kurio rūmų vėliava buvo nuleista pusiau stiebo.

Stalinus nužudymu apkaltino britų agentus ir pravedė ge-

roką 'čistka', per kurią buvo sušaudyti iki to laiko dar išlikę buv. rusų aristokratijos likučiai ir kiti įtariamieji.

Spaudoje pradėta kalbėti apie besiantinantį karą, tačiau iš Maskvos grįžęs britų misijos v-kas charge d'affaires Sir Robert Hodgson buvo įsitikinęs, kad visos karingos sovietų viršūnių kalbos iš tikro buvo skirtos tik vidaus reikalsams. 1928 metais britų-sovietų diplomatiniai ir prekybiniai santykiai buvo atnaujinti.

Tais pačiais metais sovietai apkaltino Sovietijoje dirbančius vokiečių inžinierius sabotazu. Jų, kartu su bendradarbiais iš sovietų pusės, teismas buvo pavyzdys tolimesnėms byloms. Pirmininkavo vėliau visam pasaulyje pagarsėjęs Višinskis. Pasiuntinys von Brockdorff kas dieną protestavo, bet nutraukti diplomatinis ir kitokius santykius su Sovietija savo vyriausybei nerekomendavo. Iš to būtų džiaugsmo Vakarams. Teismo sprendimas buvo labai įdomus. Iš 37 kaltinamų pačių sovietų 11 buvo nuteisti mirti, o kiti kalėti, bet tik vienam vokiečiui duota vienu metų kalėjimo bausmė lygtinai, o kiti išteisinti!

Ir ta byla buvo pravesta sovietų vidaus reikalų sumetimais. Po jos sovietai vokiečių pareigūnams buvo draugiški, kaip anksčiau. Bet tai jau nedžiugino pasiuntinio Brockdorffo. Jausdamas artėjančią mirtį, jis buvo savo veikla nusivylęs. Tiesa, vokiečių-sovietų santykiai padėjo vokiečiams gauti lengvatų iš vakariečių, tačiau sovietų režimo brutalumas ir nepatikimumas neleido jam nieko gero tikėtis ateityje. Pasitraukęs iš tarnybos, po poros savaitių jis mirė vėžiu savo Schlewigo-Holsteino dvare 1928 m. rugsėjo 8 d. (Sekančiame Nr. - Naciams įsigalint.)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

OPPORTUNITY FOR AUTO MECHANICS — Tire & Multi Service Car repair chain with 14 service bays per unit is seeking top notch Auto Mechanics. Must have a minimum of \$6,000 worth of hand tools and be qualified in front end alignment, brakes, tune-up and air-conditioning. Plenty of work. Top pay in the industry. Full hospitalization. Positions available in Dallas, Fort Worth and Houston, Texas. Send resume to: DAN REEVES, EXCEL CAR REPAIR, 2514 Gravel Drive, Fort Worth, Tx. 76118. Phone: 817-589-7573. (5-14)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

ANTRASIS LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ SUAŽIAVIMAS VOKIETIJOJE

(2)

Vyt. Alantas

Po metų, t.y. 1947 m. liepos 11-12 dienomis, lietuviai rašytojai treminiai suvažiavo Augsburgėje. Tai buvo gausingas ir, sakyčiau, darbingas sąskrydis. Jis pasižymėjo ir tuo, kad paminėjo pirmosios lietuviškos knygos 400 metų pasirodymo sukaktį. Tuo būdu suvažiavimas lyg ir virto tautinės kultūros švente. Pirmasis iškilmingas posėdis, kurį atidarė Draugijos pirmininkas S. Santvaras, buvo skirtas Mažvydo katekizmui paminėti. Paškaitą apie katekizmo autorių skaitė P. Skardžius. Posėdyje dalyvavo ne tik rašytojai, bet ir Augsburgio stovyklos lietuvių visuomenė.

Tą pačią dieną buvo suruoštas literatūros vakaras. Vydūnas kalbėjo apie rašytojo uždavinį, o Augsburgio stovyklos aktoriai deklamavo lietuvių poetų eilėraščius. Kitą dieną dar įvyko koncertas.

Per posėdžius buvo aptariami literatūros, kultūros ir organizaciniai reikalai. Vienas svarbiausių darbotvarkės punktų buvo Kultūros Fondo steigimo klausimas, prie kurio aš čia kiek plačiau stabtelėsiu.

KULTŪROS FONDAS

Tarp kitko priminsiu, kad tokio fondo idėją mes atsivežėme iš Lietuvos. Tą klausimą mūsų kultūrininkai gyvai svarstė prieš karą, visi primindami tokį veikiantį Latvijos fondą. Iš savo Fondo mes laukėme didelio paskato kultūrinei pažangai. Entuziastų žvilgsnis vis nukrypavo į valdžią, kuriai buvo nesigailima piktesnio žodžio už neveiklumą. Žodžiu, valdžia nepajudėjo ir Kultūros Fondo idėja, be vyriausybės pritarimo ir paramos, taip ir liko kavinių diskusijų tema.

Dirva buvo paruošta ir suprantama, kodėl rašytojų suvažiavimas klausimą svarstė labai atsidedusiai ir ėmėsi konkrečių priemonių Kultūros Fondui steigti. Tuo reikalu rūpintis buvo išrinkta komisija, į kurią įėjo ir pasiskirstė pareigomis šie kolegos: L. Dovydėnas - pirmininkas, V. Alantas - vicepirmininkas, S. Leskaitis - sekretorius, V. Lendsbergis - išd. ir S. Yla - narys.

Pamenu, komisija ėmėsi darbo nedelsdama dėl keleto priežasčių: ji tikėjo, kaip ir visi kolegos, kad Fondas gali iš tikrųjų labai pasitarnauti lietuvių kultūrai tremtyje; kita vertus, tuo metu labai suaktualėjo pabėgėlių emigracijos klausimas. Mes, komisijos nariai, galvojome, kad Kultūros Fondo idėja būtų platinama pabėgėliuose ir organizuojamas pats Fondas visur, kur tik įsikurs lietuvių kolonijos. Mes laikėme save tos 'geros naujienos' iniciatoriais ir viso sumanymo vykdytojais. Pav. Lendsbergis rengėsi išvažiuoti į Australiją ir buvo įgaliojamas orga-

nizuoti ten Fondo skyrių ar skyrius. Dovydėnas, aš, Leskaitis ir Yla su tuo pačiu uždaviniu rengėmės važiuoti į JAV. Tam reikalui buvo reikalingi įstatai: juk ką be įstatų darysi? Todėl posėdžiavom intensyviai: dukart buvom suvažiavę pas Dovydėną į Ingolstatą, triskart Muencheną pas Leskaitį. Dirbome, kaip sakoma, išsijuose, neturėdami jokio supratimo apie kalbamų kraštų lietuvių kolonijose esamas sąlygas tokiam Fondui prigyti ir, juo labiau, egzistuoti.

Taigi, apsiginklavę įstatais, kur viskas buvo smulkiai numatyta - Fondo tikslas, organizaciniai, piniginiai ir visokie kitokie reikalai - mes leidomės į pasaulį steigti didelės kultūrinės įstaigos. Pirmas išvažiavo V. Lendsbergis į Australiją ir ten įsteigė Fondo skyrių, bet apie jo likimą man neteko sužinoti. Neatrodė, kad jis ten būtų prigijęs ir padaręs bet kokios įtakos vietiniam lietuvių kultūriniam gyvenimui. Tai buvo vienintelis Fondo skyrius įsteigtas išėjimo ...

Aš atvažiavau į Ameriką 1949 metais ir, nors iš pradžių turėjau galybę isikūrimo rūpesčių, nuvažiavau į Chicago judinti Fondo steigimo reikalą. Į ką gi kreipsies, jei ne į vadovus! O vyriausieji vadovai tada buvo Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomojo Komiteto nariai: Draugo redaktorius L. Simutis, Naujienų - P. Grigaitis, Santaros - M. Vaidyla ir adv. A. Olis. Pirmiausia aplankiau Simutį ir, kiek išneša mano gražbylostė, išdėčiau jam Kultūros Fondo steigimo labai aktualų reikalą. Atsakymas buvo trumpas:

- O kam jums steigti naują organizaciją? Dekitės prie jau veikiančiųjų ...

Grigaitis man davė tokį patarimą:

- Jūs pirma apsidairykit, susipažinkit su įstatymais ir tik tada pradėkit planuoti.

Panašų atsakymą išgirdau ir iš Vaidylos. Pas Olį ir nebėjau. Nedidesnių rezultatų laimėjo ir Dovydėnas. Taip mūsų didelis užsimojimas ir suplauško į kieta tikrovę. Didieji mūsų fondai atsirado daug vėliau, kai žmonės praturtėjo ir kai ėmė vadovauti naujieji ateiviai. Mūsų sumanymas buvo geras, bet gerokai per ankstyvas.

KNYGŲ LEIDIMAS, METRAŠTIS, KRITIKA, NAUJI ĮSTATAI

Dabar tęsiu toliau suvažiavimo aprašymą.

Ryšium su Kultūros Fondo organizavimu, iškilo kitas aktualus klausimas, būtent, knygų leidimas. Tą klausimą referavo Dovydėnas, nurodydamas realių galimybių lietuviškai knygai leisti bendradar-

VYT. ALANTAS

TRAKŲ PILIS

Tartum regėjimas iš Galvės ežero gelmių išnyra
Trakų pilis legendų aureolėm vainikuota. —
Ir dainiai įkvėptom giesmėm prabyla
Apie jos kelią rožėm ir dygliais išklotą.

Birutė — karalienė, sergėtoja Amžinos Ugnies,
Čia kurstė židinį šeimos ir kvėpė Lietuvos vaikams
Senolių išmintį, pasenutą iš paversmių praeities,
Kad ji žerėtų jų širdy visiems laikams.

Dundėjo po žirgų kanopom čia per ežerą tiltai. —
Trimitai sveikino valdovą, grįžtantį iš žygio. —
Skliatuotos menės trenkė muzika šauniai, —
Midaus ragus dvarionys kėlė už imperijos didybę.

Vidunaktį valdovas vis grįžta į savąjį sostą. —
Aplink susėda žilagalviai, susimąstę karžygiai.
Tada nušvinta menė freskomis išpuošta,
Ir jiems tyliai tarnauja seni pilies tarnai.

Kai bokšte trimitas naidi paryčiais,
Žirgų kanopos vėl sudrumsčia ežero ramybę. —
Vėl viešpats su palyda šuoliuoja Paukščių Takais, —
Pilis vėl užsnūsta, laukdama svečių iš Amžinybės.

Kaip atsispindi sienos Galvės ežere,
Ir stiebiasi padangėn bokštai išdidžiai, —
Taip josios mūruos atsiidai amžinoji Lietuva: —
Pily tebėr gyvi senieji amžiai ir nauji laikai!

biaujant su mūsų tautiečiais JAV, Anglijoje, Pietų Amerikoje ir kitur.

Prieš suvažiavimą pasirodė daug kart svarstytas, Brazilijos redaguotas ir Patrios leidyklos išleistas rašytojų metraštis - Tremties metai. Tai buvo didelis ir džiuginantis laimėjimas! 600 puslapių, 70 autorių ir 15 dailininkų iliustruota knyga darė tikrai pasigėrėtiną išpūdį.

atsišaukimo laisvojo pasaulio rašytojams, o pasitenkino bendru posakiu, kad 'demokratinio pasaulio rašytojai bus deramai painformuoti apie lietuvių rašytojų ir lietuvių literatūros likimą šiuo tragišku lietuvių tautai metu'.

Buvo priimti nauji Draugijos įstatai. Kilo karštos diskusijos (Nukelta į 6 psl.)

Idomu, kad šikart lietuviai rašytojai treminiai neberašė

SENO ŽEMAIČIO ATSIMINIMAI (5)

Domas Burneikis

Į gimtąją šalį — į Lietuvą

1918 m. visi žinojome, kad Lietuva pasiskelbė nepriklausoma. Birželio mėnesį Tifliso lietuvių bendruomenės komitetas, kuriam pirmininkavo Klinga, į Lietuvą išleido pirmąjį būrį pabėgėlių ir iš karo tarnybos atleistų karių, iš viso apie penkiasdešimt asmenų. To transporto vadovu buvo karininkas Vėbra. Iš vykusio šiuo transportu prisimenu šias pavardes: karininką Marcinkevičių (dabar Daumantis), telšiškį Sirutį ir su šeiminiais išvažiavo - Vincas Tiškus, Zilinskis, du broliai Varnai ir Vaičienė. Na, ir mes du su Antanu Marcinkevičium. Buvo daugiausiai viengungiai vyrai ir mergaitės.

Iš Tifliso stoties gavome keleivinį traukinį su antros ir trečios klasės vagonais. Diena pasitaikė nuostabią graži, maloni, nekaršta nors ir giedri, tad grįžtantieji į gimtuosius lizdus bėgliai nuo karo audros buvo gerai nusiteikę ir linksmi, tarsi grįžtu į namus iš savo parapijos prekymečio.

Uoste jau radome vokiečių laivą 'General', prisitvirtinusi prie krantinės.

Vos išsikrausčius iš vagonų ir suskrovus daiktus krantinėje ties laivu, kažkuris lietuvių

man pranešė, kad gruzinų policija suėmė karininką Marcinkevičių. Tuoju metu su draugu ieškoti savo vadovo Vėbros. Jo nesuradę, nuėjome į policiją. Dėl viso ko pasiėmiau bonką vyno, kurią buvau Tiflise išidėjęs į savo kuprinę. Policijos viršininkas bešas dar jaunas žmogus, kuris mus priėmė, palyginti, draugiškai. Papasakojom kas mes esam ir ko atėjome. Priminiau, kad Tiflise lietuvių su gruziniais labai draugiškai sugyvenome, nes abiejų tautų viendamas likimas - tie patys skriaudėjai rusai mus spaudė ir išnaudojo.

- Labai gaila, kad jūsų tautietis suimtas, bet mes jį sulaukėme vokiečiams reikalaujant ne gruzinų policijos įsakymu - apgailestavo jis.

- Bet vokiečiai čia yra tik praeiviai, tad jūs be skrupulo galėtumėte paleisti mūsų tautietį Marcinkevičių, - mėginu įkalbėti.

- Norite pasimatyti su juo? - paklausė jis.

Nebuvo kas daugiau daryti, kaip pasinaudoti leidimu pasimatyti. Išėidamas į daboklę 'pamiršau' tą vyno bonką ant viršininko stalo.

Daboklėje Marcinkevičių radome užmigusį ant nuogų lentų. Daboklė švari, nė iš tolo nepanaši į tą Tifliso rusų komendantūros daboklę, kurioje man teko pusvalandį pasėdėti. Policininkui trinkelėjus durimis, Marcinkevičius pašoko išsigandęs ir labai susikonfuzijavo mus pamatęs ir pažinęs. Pasišnekėję išskubėjome prie laivo. Apie jo suėmimo aplinkybes nei mes klausėme, nei jis pasakojo. Nežinau, kas jam padėjo išsilaisvinti - ar mano pamirštoji ant viršininko stalo vyno bonka, ar mūsų grupės vadovas Vėbra, sužinojęs apie jo suėmimą. Bene 1922 m. iš laikraščių sužinojau, kad Marcinkevičius dirba Šaulių S-goje. Vis ruošiausi kada, būdamas Kaune, užteiti pas jį ir prisiminti aną pavakarių uoste, bet taip ir neprisiruošiau.

Keleiviai, laukdami įsakymo lipti į laivą, sekė ir stebėjo daugybės didžiulių medžių parodą aplink laivą. Jos, tarsi kažkieno įsakymu, plaukiojo viena kryptimi - lėtai, neskubėdamos, pilkos, bukomis galvomis, kurios net ir į galvas nepanašios - vis yrėsi ir yrėsi pirmyn. Reta kuri nežymiai tekryptelėjo į šoną. Kažkuris keleivis viena pasigavo, ištraukė iš vandens ir numetė ant sauso grindinio krantinėje. Ji pokši visais savo kvėpavimo organais, bet bejėgė gelbėtis, iš vietos pajudėti negali. Nėra abejonės, kad ji - toji masė, iš pažiūros panaši į drebučius - skaudžiai kenčia, bet mes stovime sustoję aplink ją - žmogaus be reikalo ir be tikslo išmestos iš jos gimtųjų vandenų - ir stebime jos mirties agoniją, šalti ir abejingi. Kur tau abejingi! Daug kas juokiasi, šaiposi ir net tyčiojasi iš to padaro kančios. O juk mes grįžtame į gimtąsias dirvas ir lankas...

Laive mus patalpino ant pirmojo denio. Žinoma, buvo pirmos ir antros klasės kajutės, bet niekas iš mūsų jų neieškojo ir neklausinėjo, nes už tai būtų reikėję ir mokėti. Kaip atrodė, mes pinigų mažai keturėjome - arba ir visai nieko. Buvome patenkinti, kad išsitiesę ant atviro denio švartų grindų, maloniai vėsioje vasaros ore, galėsime gerai išsimiegoti.

Nenorėdami jūrininkams įkyrėti, stengėmės nesipainioti jiems po kojų, kad supykę kartais ką nors blogo mums nepadarytų. Vaikai, žinoma, nebuvo tokie kuklūs - jie, kaip ir visada vaikai, visur lindo, kaišiojo savo nosis ir viską čiuPINėjo. Bet jūrininkai dėl to nepykė ir jų nebarė, nors į kalbas su jais nesileido.

Vakarienei suvalgę kas ką turėjome, ruošėmės nakčiai išsitiesti ant švartų grindų. Bet, matyt, laivo vadovybei kažkodėl nepatiko šios rūšies keleivių pasirinkimas poilsio vietų, nes tik pradėjus kloti savo skurdžias patalynes, o kai kam jau ir išsitiesus ant grindų, ėmė visa palubė čiuurlenti vanduo ir nesustojo iki pat ryto. Teko greitai griebti savo maišus ir patalynes nuo grindų. Kur buvo galima rasti sausesnę vietą, jas užėmė vaikai ir moterys. Vyrams reikėjo atsisveikinti su miegu, 'besiilsinti' atsiėmus į laivo kraštus.

O miegas, tarsi ištikimas laivo vadovybės samoklininkas, negailestingai užgulė visus tokius 'besiilsinčius' stacionais. Po pusiaunakčio visuose pasieniuose ir pastulpuose vyrai knapsėjo ir siūbavo visokių siose pozose.

Nebesurasdamas vietos kur galėčiau prisiglausti, palipau į viršų, į antrą klasę. Ir čia vaizdas buvo panašus, tik grindys buvo sausos. Kiek pavaiškėjus palei miegančius, kurie snirpštė ir knarkė, mane dar labiau ėmė marinti miegas. Nežinau kaip tai atsitiko, bet pabudęs, jau gerokai prašvitus, mačiau kad guli galva priglaudęs prie pagalvės, ant

kurios ilsėjosi moters galva. Pašokau ir nubėgau laiptais žemyn, net nepasidomėjęs, ar ta moteris buvo jauna, ar sena. Buvau jai dėkingas, kad ji nepabudo anksčiau už mane ir nepakėlė triukšmo.

Nepasikeitė mūsų kelionės sąlygos ir toliau: vakarais van duo pradėdavo čiuurlenti palubę. Bet mes su tuo apsirpatome ir sugebėjome pailsėti bet kurioje padėtyje. O dienos ir naktys buvo puikios! Ir jūra, lyg ežerėlis, ramutė.

Į Sevastopolio uostą laivas neįplaukė, bet išmetė inkarus maždaug penkis kilometrus nuo uosto. Pasklido gandas, kad laive yra susirgimų šiltinė ir dėl to čia turėsime atlikti trijų dienų karantiną. Bet tuoju atsiradė žmonių, kurie išaiškino 'tikrąją' priežastį laivo pasilikimui atviroje jūroje: esą tai padaryta atsargumo su metimais, kad komunistų agentai uoste nesusprogdintų laivo. Gal taip ir buvo. Komunistinė valdžia iš čia pabėgo nelabai seniai. O bėgo, matyt, galvotrukčiais, nes vienas garlaivis, užuot šovęs į atvirą jūrą, per skubėjimą movė į statų uosto krantą, išlėkdamas beveik visas į sausumą, tik uodegą palikęs mirkti vandenį. Kitas didelis karo laivas 'Imperatrix Elizabeta' uoste gulėjo pilvą išvertęs aukštyn, dugnu į viršų. Pasakojo, kad jūrininkams skubiai mėginant pasukti laivą į atvirą jūrą įvykęs sprogdimas, kuris išplėšė laivo šoną. Per keletą minučių laivas apsisvertęs ir paskendęs, palaidodamas apie du tūkstančius jūrininkų. Dabar kažin kieno pavedimu (greičiausiai vokiečių), jis mėginamas iškelti.

Pagalčiau vieną dieną, sukimšę mus į visokiausio tipo laiviukščius kurie atplaukė iš uosto, nuplukdė mus į kitą uostą, kur buvo maža prieplaukėlė. Čia, saulei negailestingai švilinant, buvome iškraustyti į krantą.

Nuo čia, savomis priemonėmis, turėjome su visais savo daiktais nusikraustyti iki rusų jūrų kadetų korpuso rūmų, kurie stovėjo ant kalvos balti ir didingi, maždaug už kilometrą... Laimingi buvo tie, kurie nedaug daiktų teturėjo (kai kada ir beturčiai laimi). Siuo atveju aš priklausiau prie

tų nelaimingųjų, nes dabar turėjau tikrai per daug daiktų: dėžele su knygomis ir kitais reikmenimis ir Kaukazo avių vilnų miegmaišį. Iki pus kelės šiaip taip atitempęs visus savo daiktus ir toliau nebepajėgdamas jų visų vilkti, miegmaišį numėčiau į pakele's griovį.

- Jaunas žmogau, nemėtyk taip lengvai savo daiktų, nes vėliau jie tau tenai bus labai reikalingi, - kažkas šuktelėjo.

Atsisukęs, ketindamas piktai atsakyti už tokį 'protingą' išpėjimą, sutikau į mane nukreiptą dar stipraus senuko malonų veidą.

- A, tegu ji velniai rauna! Nebeturiu jėgų toliau tempti, - atsakiau ramiai.

Jis tylėdamas nusileidžia į griovį ir iškelia numestą mano maišą, o aš tuo tarpu atsisėdu ant dėželės.

- Aš tau padėsiu nunešti, - sako jis.

Pasiūliau ir jam atsisėsti ant maišo. Atsisėdęs pasipasakojo, kad čia esąs pasilikęs nuo rusų-turkų karo (1877-78).

Vedęs, išgijęs žemės ir ėmęs verstis daržininkyste ir sodininkyste. Žemė čia esanti nepaprastai naši, tik reikia dirbtinio drėkinimo vasaros mėnesiais. Ypač gerai dera pami-dorai.

- O ten ir mano daržai, kur raudonuoją. Ateik, parduosiu nebrangiai ir svorį duosiu gerą. Menkesnių gausi veltui.

Ir taip mes su draugu Antanu buvome dažni svečiai jo darže. Kartais jis paimdavo po penkias kapeikas už du svarus - o svarai tikrai buvo geri, bet dažniausiai nieko nekainuodavo.

Malonaus talkininko palydėtas iki durų, rūmuose radau savo draugą Antaną didelės salės vidury, apsikrovusį ažuolo parketo lentelėmis, atseit pasidariusį 'miegamąjį' mums abiems. Rūmai nebaigti įrengti. Būsimosios grindims salėje buvo sukrauta parke to lentelių ryšulėliai, surišti skardos kaspinais. Žmonės juos bematant išardė ir klojo ant juodgrindžių, kurios buvo padengtos storu kalkių dulkių sluoksniu - tinkavimo darbų liekanomis. Žmonės buvo nepatenkinti tomis dulkėmis ir kai kurie piktai keikė jas sakdami, kad mūsų visų vaikai čia užtrokš. (B.d.)

RAŠYTOJŲ
SUAŽIAVIMAS...

(Atkelta iš 5 psl.)

sijos svarstant kas gali būti Draugijos narys. Tarp kitko pastebėtina, kad tas klausimas buvo aktualus ir Lietuvoje, kalbant apie naujų narių priėmimą į organizaciją. Atsimenu, ilgai ginčijosi ir žurnalistai, kol nutarė kas gali priklausyti Žurnalistų Sąjungai. Po karštų diskusijų pagaliau Augsburgio suvažiavimas šurdo formulę: Draugijos nariais gali būti buvusieji Lietuvių Rašytojų Draugijos nariai, asmenys išleidę bent vieną grožinės literatūros dalyką arba šiaip jau pasireiškę savaiminga kūryba ir literatūros kritikai, istorikai ir teoretikai.

Valdyba buvo įgaliota daryti žygių, kad stovyklų vadovai pasistengtų bent minimum pagerinti rašytojų darbo sąlygas.

Garbės nariais susirinkusieji išrinko: Vydūną, kun. M. Vaitkų, V. Krėvę, M. Biržišką, V. Biržišką ir Vilkutaitį-KeTurakį.

Į Valdybą buvo išrinkti: S. Santvaras, H. Radauskas, A. Nyka-Nyliūnas, P. Andriušis ir B. Brazdžionis. Į revizijos komisiją: L. Dovydenas, J. Švaistas ir J. Zukauskas. Į garbės teismą: kun. M. Vaitkus, F. Kirša ir J. Augustaitytė-Vaičiūnienė.

Draugija suvažiavimo metu turėjo 76 narius. Buvo priimti 7 nauji nariai.

P.S. Šiam str. informacijos dalis imta iš Ziburių, 1947 VII.19.

Kitame numeryje - pirmasis ir antrasis suvažiavimas Amerikoje.

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS

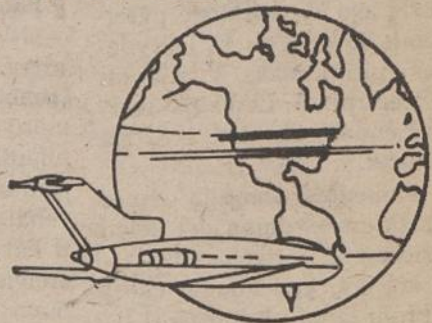
PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenim ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIU - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463Vida Kriauciūnaitė-Jonušienė
SavininkėTel. 312-448-7420
312-785-9393

Pas 'Lietuvos Diplomatines Tarnybos istorijos' mecenatus Viktorą ir Veroniką Sutkus

Dr. A. Gerutis

Kiekvieną kartą, kai atsiranda koks reikalas, mielai lankausi Vasario 16 gimnazijoje Huettenfelde, Vakarų Vokietijoje. Tai lietuviška sala svetimoje jūroje.

Dar tik privažiuojant prie vietovės, iš tolo išnyra buvusios Rothschildų pilies, o dabar gimnazijos berniukų bendrabučio aukštas lieknas bokštas. Pati pilis priklauso prie Huettenfeldo kaip Eifelio bokštas prie Paryžiaus, nors tai tėra paprastas vokiškas kaimas. Tiesa, kaimas plečiasi. Jame išdygo nevienas pastatas, kuris galėtų stovėti ir bet kuriam mieste.

Pilis kaip vietai būdingas pastatas įtrauktas į paminklų apsaugos objektų sąrašą. Jau seniai būtų reikėję pilį atseiti gimnazijos bendrabutį, iš pagrindų atremontuoti. Pastatas šiuo metu atrodo gana aptriušęs. Bet jo atnaujinimas pareikalautų bent pustrčio milijono markių (daugiau kaip vieną milijoną dolerių). Gal pilį išgelbės ta aplinkybė, kad ji vietai įgavo simbolinę vertę. Pilies remontu susidomėjo vietiniai gyventojai ir pradėjo klabinti atitinkamų istaigų duris, kad būtų paskirtos lėšos iš valstybinių fondų.

Jau prieš daug metų buvo nugriauti neįstabi mediniai barakai, kuriuose laikinai tilpo mokyklos klasės ir valgykla. Jų vietoje išaugo modernūs, erdvūs klasių bei mergaičių bendrabučio pastatai. Vienin tei laisvojo pasaulio aukštesnei mokyklai lešų telkė pagal išgales lietuviai išeiviai, bet be Vakarų Vokietijos valdžios istaigų stambios paramos pastatai nebūtų iškilę. O ir pats gimnazijos išlaikymas nebūtų įmanomas be vokiečių metalų iš metų teikiamų lėšų.

Be lietuvių, savas gimnazijas Vokietijoje turi latviai ir vengrai. Estų emigracinis centras yra susidaręs Švedijoje, ten veikia ir jų mokyklos.

Nuo 1967 m. buvęs Vasario 16 gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius 1979 m. iš pareigų pasitraukė, o jo vieton iš Amerikos atvyko Jonas Kavaliūnas, patyręs pedagogas. Kaip paprastai, su kiekvienu vadovybės pasikeitimu ateina naujų idėjų. Teigiamų naujovių atnešė ir J. Kavaliūnas. Gaila, kad direktorius išpa-

reigojo tik palyginti trumpam laikui. Jis ruošiasi grįžti į Ameriką.

Gimnazijos direktorius jau nebe pirmą kartą pakvietė mane sustoti savo bute. Naudojau jo ir ponios Kavaliūnienės dideliu svetingumu ir visokeriopa globa. Nors direktorius užimtas tarnybinių reikalais, bet turėjome progos išsikalbėti įvairiais klausimais liečiančiais tiek gimnaziją, tiek bendrus lietuviškus reikalus. Galėjau daug ko pasisemti iš jo ilgametės pedagoginės patirties.

Pažymėtiną rūpestingumą mano atžvilgiu parodė teisininkas Justinas Lukošius, Vokietijos Lietuvių Bendruomenės nenuilstantis veikėjas. Be kitų darbų bendruomenėje, jis redaguoja Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Informaciją, kurios tarnauja kaip susi-

bus svarbus persilaužimo momentas gimnazijos gyvenime.

Paskutiniuoju laiku atsirado mintis pasinaudoti gimnazijos patalpomis kultūriniam centrui sudaryti. Neseniai susibūrė grupė žmonių, kurie (bent popieriui) įsteigė Lietuvos Kultūros Institutą. Jis, tarp kita, pasiryžęs telkti gimnazijos patalpose lietuvišką knygą bei archyvus ir iš viso dirbti kultūrinį darbą.

Dar iš ankstyvesnių laikų gimnazija turi nemažą lietuviškų knygų rinkinį, kurio branduolį sudaro Kybartų gimnazijos biblioteka. Bet dar ligi šiol nesurafytas turimų knygų katalogas. Direktoriaus J. Kavaliūnas tuo susirūpino. Reikia tikėtis, kad katalogas bus pagaliau sudarytas. Moksleivių poreikiams viename buvusioje klasės kambaryje neseniai irgi įrengta ne-

Sutkai dar prieš 18 metų įsigijo Bad Kreuznacho vietovėje kondominio pagrindais erdvų butą. Apgyvendintas jų svečių kambaryje, naudojausi abiejų šeiminių jaudinančiu vaišingumu.

Dar visai jaunas Viktoras Sutkus įstojo į Lietuvos karo mokyklą ir baigė jos ketvirtąją laidą. Nuo to laiko per visą Lietuvos valstybės nepriklausomybės periodą jis tarnavo kariuomenėje, baigė aukštųjų karo mokslus ir gavo generalinio štabo karininko diplomą.

Su pamėgtąja kariuomene turėjo atsisveikinti (pasiekęs pulk.leit. laipsnį) užgriuvus didžiąjai nelaimėi - maskvinei okupacijai. Sutkams 1941 m. pavasarį pavyko repatrijuotis į Vokietiją ir tuo išsigelbėti nuo gresusio suėmimo bei deportacijos į Sibiro klaukimas.

Pulk.lt. Viktoras ir Veronika Sutkai, pensininkai, šio milžiniško veikalo išleidimui Lietuvos Nepriklausomybės Fondui paaukojo 5,000 dolerių. Jie taip pat yra dideli Dirvos rėmėjai, Vilties draugijon įnešę 1,500 dolerių.

žinojimo priemonė po Vakarų Vokietiją išsisklaidžiusiems tautiečiams.

Bendruomenės valdybos būstinė yra įsikūrusi gimnazijos patalpose.

Pamažu į gimnazijos pedagoginius kadrus įsilieja (nors ir negausiai) jaunesnės jėgos. Dalis jų yra patys baigę Vasario 16 gimnaziją. Atrodo, artėja laikas, kai turės įvykti bendra generacijų kaita. Tai

didelė biblioteka-skaitykla.

Nauja dvasia reiškiasi ir tuo atžvilgiu, kad pirmą kartą buvo sukvietas buvusių gimnazijos mokinių suvažiavimas. Besiruošiant paaikškėjo, kad neturėta buv. mokinių adresų, nepalaikyta su jais pastovus, tiksliau pasakius - jokio kontakto. Tik nuo ano suvažiavimo susirūpinta buv. mokinių adresais. Nemaža naudą atnešė, jeigu būtų leidžia mas tam tikras bent metraštis, kuris susietų buvusius mokinius.

Nusistačiau perleisti naujam Kultūros Institutui kai kuriuos savo surinktus leidinius, vildamasis, kad naujoji institucija pateisins į ją sudėtus lūkesčius.

Iš gimnazijos išvykau per Wormsą ir Mainą į Bad Kreuznachą, kur gyvena mūsų kariuomenės gen. štabo pulk. leit. Viktoras Sutkus su žmona Veronika. Mano apsilankymo tikslas buvo padėkoti abiem tautiečiams už nepaprastai dosnią paramą, suteiktą mano rašomai Lietuvos Diplomatines Tarnybos istorijai. Ar tik tai nebus vienas tų retųjų atsitikimų mūsų išeivijoje, kai viena šeima knygai išleisti paaukojo net penkis tūkstančius dolerių!

Dar labiau pažymėjimo verta tai, kad tokią stambią sumą paskyrė ne iš kokios klesnčios verslo įmonės pelno, bet iš gaunamos pensijos!

Pulk. leit. V. Sutkus prisidėjo prie gen. P. Plechavičiaus formuotos vietinės rinktinės, bet netrukus su visa rinktinės vadovybe pateko į nacių koncentracijos stovyklą...

Karui pasibaigus, V. Sutkus iš pradžių tarnavo anglų, o vėliau iki pensininko amžiaus išbuvo amerikiečių pagalbinėse kuopose.

Pulk. Sutkus uoliai dėsoi į kiekvieną lietuvišką darbą, da lyvavo Vokietijos Lietuvių Bendruomenės veikloje (taryboje ir valdyboje), ilgą laiką buvo Lietuvos Kariuomenės Savanorių Sąjungos Vokietijoje skyriaus pirmininku. Jis nuo pat pradžios įsijungė į Baltų Draugiją ir iki šiol įeina į jos renkamus organus. Abu Sutkai yra uolūs Lietuviškųjų Studijų Savaičių Vakarų Europoje lankytojai. Jiedu visą laiką rėmė Vasario 16 gimnaziją.

Rūpestingos šeimninės vis kuo gausiai aprūpinamas, pralaidau kelias dienas Veronikos ir Viktoro Sutkų namuose. Kaip tik tuo metu Bad Kreuznache viešpatavo nemažas šalutis, vietovė buvo padengta storoka sniego danga (kas savaitė ne kasmet pasitaiko), bet Sutkų bute vyravo šilta atmosfera. Daug valandų praleidome diskutuodami Lietuvos problemas, dalinomės atsiminimais. Galėjau su pasitenkimu konstatuoti, kad pulkininkas gali papasakoti daug

idomių epizodų iš savo išgyvenimų (jis gimęs 1902 m. Jėzėne). Jis sklandžiai klostė daugelį reikšmingų faktų iš savo praeities, bet lygiu būdu įžvalgiai analizavo šių dienų įvykių pynę. Jis pasiliko - kokį jį pažinau jau daugelį metų - geras, jautrus patriotas, kuris sielojasi Tautos bei Tėvynės reikalais. O žmona Veronika nuolat uoliai talkininkavo savo vyrui jo darbuose bei užmojuose.

Dar keletą žodžių apie Bad Kreuznacho vietovę. Tai kurtinis miestas, išsidėstęs tarp vynuogynų ir turintis apie 50,000 gyventojų. Pirmojo pasaulinio karo metu ten buvo įsikūrusi vokiečių vyriausioji karo vadovybė. Maršalą Hindenburgą ir generolą Ludendorfą Bad Kreuznache lankė vilniškės Valstybės Tarybos prezidento nariai Antanas Smetona, inž. Steponas Kairys ir dr. Jurgis Saulys, o taip pat vyskupas Pranciškus Karevičius. Lankytojai ano meto vokiečių karo dievaičiams dėstė atsistatėnčios Lietuvos valstybės reikalus.

PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ JAUNIMO SUVAŽIAVIMAS

Anksti atsikėlę, lietingą susiraukusį rytą, rūpestingai ir skubiai visi ruošiasi keliauti į PALJ suvažiavimą. Bet jaunimas iš Brazilijos negali skūstis, nes jaunimas iš Urugvajaus turėjo ilgą kelionę — net 33 valandų ilgumo autobusu, atvykti į šį suvažiavimą. Be jų, atvyko ir jaunimas iš Argentinos ir Venezuelos. Matome, kad kai noras yra, tai ir būna valia. Jau pradėjome rinktis į sodybą Lituaniką nuo 8 valandos ryto. Taigi mes vadovybė išsisklaidėme su visokiom pareigom. Vieni keliavome su padėjėjais į San Paulo autobusų stotį susitikti su urugvajiečiais ir visais jų tortais. Toliau keliavo į parapiją, pasidalino automobilius ir pagaliau atsirado Atibajoj.

Pagaliau susirinkę pavargę vakariene ir įvyko atidarymas lietuvių-ispānų-portugalų kalbomis. Buvo pristatyta vadovybė; stovyklos viršininkė — Sandra Saldytė; programos koordinatoriai — Ramutė Kemežaitė (JAV), Aras Mažeika (Venezuela) komendantas — Robertas Saldys (Brazilija), Sporto šventės koordinatorius — Tadeu Machado (Brazilija). Buvo perskaityti sveikinimai iš PLJS valdybos, Brazilijos LJS pirmininko Aleksandro Valavičiaus, ir nuo iš toliausiai atkeliavusios stovyklos vadovės — Ramutės Kemežaitės. Duodam ištrauką iš jos sveikinimų: "Audinys yra audžiamas iš spalvotų siūlų ir įvairių raštų. Stovykloje MES esame tie siūlai, kurie savo skirtingomis spalvomis, įvairiais apmaitais, kūrybinėmis idėjomis pradėsime austi mūsų marguosius lietuviškus raštus". (Mūsų Lietuva)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

2422 WEST MARQUETTE RD.
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U.S.A.

LIETUVIŲ FONDAS **LITHUANIAN FOUNDATION**

1981 gruodžio mėn. įnašai.

Santrumpos: atm. įn. — atminimo įnašas, po: įamžintojas, pad. — padidino, jm. — įmokėjo, suma po pavardės — įnašų iš viso.)

3x	\$10.00	Maziulis Antanas \$200.00, Marma Benadas, atm. įn. pad. Naumanas Mikalojus ir Ona \$110.00, Naumanas Mikalojus ir Ona \$210.00.
1	\$20.00	Stud. Atsarg. kar. „Ramovė“, pad. Normantas Jonas, dipl. ekon., Australia \$40.00.
6	\$25.00	Dainys Vladas \$325.00, Dirda L.A., M.D. \$345.00, Ramanauskas Vaclovas \$225.00, Smilga Aleksas \$175.00, Tamašauskas Juozas ir Petronėlė \$625.00, Urbonas Vincas ir Ona \$125.00.
1	\$30.00	Normantas Jonas, dipl. ekonomistas, Australia \$1,180.00.
6	\$50.00	Bačiulis Petras A. ir Salomeja, atm. įn. pad. Bačiulis Vladas \$250.00, DVM Delta-Deletas Adolfas Antanas ir Delta-Deletienė-Vaitytė Marija (mirusi) \$350.00, Domanskis Rimas ir Pranutė \$150.00, Koklys Artūras, atm. įn. pad. Koklienė Apoloniya \$150.00, Paliulis Petras ir Elena \$300.00, Petkevičienė-Paukštytė Ona, atm. įn. pad. Petkevičius Povilas, vyras, \$200.00.
2	\$75.00	Baleišienė Amelija \$200.00, Valaitis Feliksas ir Agota \$200.00.
1	\$75.20	Leugoud Edward \$5,075.10.
58	\$100.00	Andrašiūnas Bronius ir Polė \$400.00, X \$700.00, Aukštuolis Rimantas R. ir Vita M. \$200.00, Andriulis Adolfas ir Viktorija \$650.00, Anonis Vytautas ir Danutė \$1,600.00, Babušis Bronius ir Ona \$200.00, Babušis Edis A., Arch \$100.00, Baukys Kazimieras, atm. įn.: Baukys Matas \$100.00, Biržiška Mykolas, Prof., atm. įn.: Girvilas Kleopas A. \$100.00, Bratėnienė Morta V., atm. įn. pad. Januškevičienė Anelė \$800.00, Brazauskis Jonas, atm. įn.: Straukas Izidorius \$100.00, Černius Rimas F. \$600.00, Deksnys Antanas, Vysk. \$200.00, Eidimtas Adolfas, Partizanų vadas, atm. įn.: Bartkienė Dalia \$100.00, Gasiūnas Stasys \$525.00, Korporacija „Giedra“ Clevelande, jm. Leger Violeta Z. \$200.00, Grayson Vida S. \$200.00, Indriūnas Jonas, atm. įn. \$100.00, Juodvalkis Uosis \$400.00, Kasis Jonas ir Ina \$400.00, Katarskis Vaclovas, Kun. \$900.00, Kiršteinas Darius, jo tėvai Raimundas ir a.a. Aldona lit. mokyklos baigimo proga \$100.00, Kraziškių Sambūrio valdyba, jm. Bagdonas Apolinaras P. \$100.00, Kudirka Magdalena \$400.00, Laužikienė Adelė \$200.00, JAV LB Hot Springs apyl., jm. Ingaunis Stepas p-kas \$300.00, Lukošius Balys ir Nijolė \$100.00, Lukošius Rimas Tadas \$100.00, Lukošius Vitas Tomas \$100.00, Markelienė Aldona \$100.00, Maziulis Antanas atm. įn. \$100.00, Mulokas Jonas, Arch. \$100.00, Narbutas Balys ir Genovaitė \$300.00, Pavalkis Viktoras, Kun. dr., St. John Baptist Church \$500.00, Petrauskas Petronėlė \$100.00, Pesys Aleksandra \$550.00, Petrutis Povilas, Sibiro kankinys, atm. įn.: Petrutis Domicelė \$100.00, Popeliucka Klemensas, Gen. ir Vanda, atm. įn.: Jurskytė Snieguolė \$100.00, Prižgintas Vacius ir šeima \$1,700.00, Račkauskas Antanas, Kun. \$1,125.00, Raslavičius Polius, M.D. \$900.00, Šadauskas Mykolas ir Rozalija, atm. įn. pad. Šadauskaitė P. \$800.00, Šešplaukis Alfonsas, Ph. D. \$100.00, Shallna Antanas, Garbės konsulas, atm. įn. pad. Shallna Susanne P. \$1,240.00, Silėnas Viktoras ir Ona \$200.00, Skirpstūnas Antanas, atm. įn. pad. Slavinskas E. I. \$200.00, Skodžius Antanas ir Marija \$200.00, Slavinskas Steponas ir Stefaniya, atm. įn.: Slavinskas E. I. \$100.00, Stelmokaitis Benediktas \$400.00, Titenis Antanas \$100.00, Valiūška Antanas, Kun.: Josen Emilija \$110.00, Vaineikis Juozas \$2,600.00, Velykis Mykolas, Gen. atm. įn.: Jurskytė Snieguolė \$100.00, Vitkus-Kazimieraitis Juozas, atm. įn. pad. Vitkus Valerijonas \$410.00, Virbalis Jonas \$100.00, Žiurys Eugenijus ir Regina \$100.00, Zemeckas Kazys ir Helen \$200.00, Žygas Juozas ir Apoloniya, atm. įn. pad. Zygas Baltutienė Danutė \$500.00.
1	\$120.00	Arlauskaitė-Mikšienė Zuzana, atm. įn. pad. Ward Nijolė \$825.50.
1	\$145.00	Jaskulis Antanas, atm. įn. per Plečkaitienę N. 15 asmenų \$145.00.
1	\$150.00	Skuodas Justin \$150.00.
11	\$200.00	Bublys Romualdas ir Ingrida \$200.00, Černius Kazys ir Filomena \$800.00, Galinis Bronius, Inž. ir Irena \$1,000.00, Jackson Joseph ir Helen \$200.00, Kisieliūsis Tomas, M.D. ir Rita \$500.00, Klevas Vincentas ir Sofija \$350.00, Matthes Kurt, atm. įn.: Matthes Edith L. \$100.00 ir sūnus Jonas bei dukta Saliamonienė Rita su šeima per Liutermoziene Oną \$100.00, iš viso \$200.00, Monstavičius Algirdas, M.D. ir Barbora \$1,100.00, Plėnys Kazimieras, atm. įn. pad. Plėnienė Sofija \$350.00, Staniškis Bronius ir Sofija \$1,400.00, Varnelis Apolinaras ir Jadvyga \$1,000.00.
1	\$210.00	Šliažas Algis (miręs) ir Jadvyga per gimines ir kt. \$410.00.
1	\$250.00	Ankudas Stanley, M.D. \$2,850.00.
1	\$280.00	Zelba Bronė, atm. įn. pad. Zelba Pranas \$500.00.
5	\$300.00	Jasulaitis Juozas, Australia \$1,700.00, Ignatonis Jeronimas, atm. įn. pad. Ignatonis Liliya, M.D. \$1,065.00, Jasutis Stasys \$500.00, Plikaitis Juozas J., M.D. ir Barbora \$3,700.00, Skvireckas Juozapas, Arkiv. atm. įn.: Morkūnas Simonas, Kun. \$200.00 ir Pikturna Vytautas, Kun. \$100.00, iš viso \$300.00.
1	\$400.00	Butvydas Vincas ir Viltis \$500.00.
4	\$500.00	Džiugas Stasys ir Sofija \$900.00, Laucius Genovaitė, atm. įn. per sūnų Laucijų Henriką gimines ir kt. \$500.00, Prockis Jonas, atm. įn. pad. Prockienė Stefa \$1,500.00, X \$5,000.00.
7	\$1,000.00	X \$1,000.00, Bieliauskas Vytautas, Ph. D. ir Danutė, M.D. \$4,500.00, Motiekienė Antanina per LF išd. Grubą Los Angeles \$1,000.00, Ruokis Jonas ir Stasė, atm. įn.: Biknevičienė Gražina \$1,000.00, Vitkauskas Liucianas, kpt., sav. kūr., fizikas ir žmona Marija Virulytė, atm. įn.: Apanius Linda \$1,000.00, Žuras-Zurauskas Jonas, atm. įn. pad. Žuras Alina \$5,000.00, Pranis Petras ir Birutė \$1,000.00.
1	\$2,000.00	Budrevičius Juozas (Joe) \$2,100.00.
2	\$4,000.00	X \$15,000.00, Naujokaitis Gediminas \$5,600.00.

KĄ VEIKIA LIETUVOS KONSULAI?

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Lietuvos gen. konsulo Aniceto Simučio viešnagė Clevelande buvo ypatingai tuo įdomi, kad į "Sibiro lietuviai" pristatymo popietę pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas mūsų diplomatinės tarnybos atstovas. Jei pas mus nestinga garbingų kultūrininkų menininkų, literatų ir muzikų gastrolių, tai diplomatas mūsų kolonijoje yra retėnybė.

Nežiūrint sniego pūgos ir beveik neišvažiuojamų kelių, į pietus Gintare susirinko gražus būrelis lietuvių. Iškilusis svečias turėjo progos apžiūrėti Clevelando Lietuvių Namus ir susipažinti su mūsų visuomenės atstovais bei atnaujinti senas pažintis. Vilija Nasvytytė,ėjusi šeimininkės pareigas, dalyviams pageidaujant, pakvietė p. Simutį prieš pietus trumpai papasakoti "ką konsulai veikia".

"Pereitą ketvirtadienį teko dalyvauti mėnesiniuose New Yorko Konsularinio Korpuso priešpiečiuose", pradėjo malonusis svečias. Jis papasakojo apie Konsularinio Korpuso tradicijas. Korpusas esąs New Yorko miesto globoje ir visi nariai, t. y. visų šalių konsulai, renkas vieną kartą į mėnesį. Korpuso valdybos rinkimuose dalyvauja visi, o Lietuvos konsulas kiekvieną progą išnaudoja "pamoti lietuviška vėliavėle". Korpuso narių tarpe, šalia Lietuvos konsulo dar yra estų ir latvių konsulai, pilnateisiai to korpuso nariai. Priešpiečių metu paprastai apie stalus susėda dešimt asmenų. Pereitą kartą p. Simučii teko sėdėti su Korėjos, Japonijos ir Nigerijos konsulais. "Kaip tai yra, kad mūsų tarpe yra Lietuvos konsulas?", užklausk Nigerijos atstovas. Teko aiškinti. Lietuvos padėtimi labai domėjosi japonas ir rodė aiškių simpatijų. Paminėjus, kad lietuviai linki japonams atgauti savo salas iš Sovietų Sąjungos, japonas nuoširdžiai palinkėjo Lietuvai išsilaisvinti iš sovietų jungo. Vos prieš du mėnesius į New Yorką atvykęs Meksikos konsulas pasakoja buvęs anapus "geležinės uždangos", būtent, Lenkijoje ir Jugoslavijoje. Į Lietuvą buvę neįmanoma nuvykti. Pietų Afrikos konsulas ypa-

Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis Clevelande Neringos tunto vyr. skaučių suruoštoje kultūrinėje popietėje. Kairėje žurn. A. Balašaitienė ir dešinėje kun. G. Kijauskas, S. J.

J. Garlos nuotr.

tingai domėjosi Lietuvos padėtimi ir pareiškė p. Simučii norėsiąs su juo atskirai privačiai susitikti ir arčiau pasikalbėti. Jis susirūpinęs kad sovietai veržiasi į Pietų Afriką A. Simutis su pasitenkinimu pabrėžė, kad konsularinio korpuso akyse Pabaltijo valstybių konsulai yra pilnateisiai nariai. New Yorke viso yra 86 konsulatai.

Po to įdomus pranešimo buvo paduoti pietūs. Užkandus, pasinaudojau proga ir paprašiau garbingąjį svečią suteikti man kelias minutes laiko privačiam pokalbiui, su kuo p. Simutis maloniai sutiko. Jau nuo 1936 metų paskirtas į New Yorko Lietuvos generalinį konsulatą sekretoriumi, vėliau konsulariniu attache ir vicekonsulu. Nuo 1970 metų eina Lietuvos generalinio konsulo pareigas New Yorke. Savo tarnybos prasmę, kaip okupuotos valstybės atstovas, p. Simutis apibūdina taip: "Tikslas ir prasmė yra grynai idėjiniai: neleisti pasauliui užmiršti mūsų tautai daromos skriaudos". Oficialiai eidamas konsulo pareigas, jis gali įvairiais atvejais padėti lietuviui, nors jis būtų ir Amerikos ar bet kurios kitos šalies pilietis. Minėjo keletą įdomių atvejų, tačiau dėl savaime suprantamų priežasčių nenori, kad būtų skelbiamos pavardės. Jis gali išduoti lietuviui pabėgėliui Lietuvos pasą, tuo būdu užkirsdamas kelią deportacijai į okupuotą Lietuvą. Už-

klaustas, kaip žiūri į sovietų pilietybės įstatymo interpretaciją, svečias paprastai atsakė: "Tai jų automatiškos pretenzijos — jei kas pateks į jų rankas, jie gail bet kokią įstatymą pritaikyti. Čia įvairiais nusikaltimais kaltinamiems lietuviams gali kelti bylas ir atimti pilietybę, bet negali deportuoti."

Įdomiai p. Simutis aiškina dabartinės Lietuvos gyventojų atsparumą rusifikacijai. Lietuva tautiškumo atžvilgiu laikosi tvirčiausiai iš visų trijų Pabaltijo tautų. Kodėl? "Man atrodo kad kiekvieno lietuvių pasąmonėje egzistuoja žinojimas, kad viduramžiais Lietuva buvo galinga valstybė. Tautoje yra išlikusi istorinės praeities dvasia. O juk nacių laikais lietuviai vieninteliai neturėjo savo SS leģijonų, nežiūrint labai didelio spaudimo", atsakė A. Simutis.

Apie Lietuvos konsulatų testinimo problemą svečias yra gan pesimistiškai nusiteikęs. Testinimui palaikyti prieraugį sunku numatyti, nes į diplomatinę tarnybą žmogų reikia įvesti palaipsniui ir jis turi joje kūrį laiką dirbti kitų patariamų. Legaliai problemų nebūtų, nes mūsų konsulatų pripažįsta JAV Valstybės Departamentas. Kandidatą privalo pristatyti diplomatijos šefas, įrodyti jo tinkamumą ir gauti Valstybės Departamento patvirtinimą. Kandidatas gali būti bet kurio kito krašto pilietis, bet ne JAV, nes jokia valstybė negali savo piliečio skirti svetimos valstybės konsulu. Diplomatinės tarnybos prieraugiu turi rūpintis mūsų diplomatai — diplomatijos šefas Stasys Lozoraitis, Lietuvos atstovas Washingtone dr. Stasys Bačkis ir kiti. Jis mano, kad lietuvių tarpe kandidatų vistiek galima rasti, tačiau latvių ir es-

(Nukelta į 9 psl.)

Iš viso 115 narių \$30,810.20

Lietuvių Fondas įžengė į trečią milijoną ir pagrindinis kapitalas 1981.XII.31 pasiekė \$2,149,443.90. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą \$891,585.77. Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. 1981.XII.31 palikimais gauta \$535,210.48. Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

"LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629"

Visi statykime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuvių išlaikymas.

IDEOLOGINIS IR SOCIO-EKONOMINIS POŽIŪRIS

Į SOVIETINĮ KOMUNIZMĄ

Dr. Antanas Butkus

Pastarieji įvykiai Lenkijoje sukėlė didelį susidomėjimą Vakarų pasaulio televizijoje ir spaudoje. Išskirtinai įdomūs du straipsniai pasirodė šių metų pradžioje. Pirmasis sausio 4 dienos Times žurnale, parašytas amerikono Strobe Talbot'o antrasis Clevelando sekmdieninės laidos Plain Dealer, parašytas garsiojo Sovietų Rusijos disidento, Nobelio premijos laureato Aleksandro Solženicyno.

Su tų straipsnių turiniu noriu supažindinti gerb. Dirvos skaitytojus, nes, mano supratimu, jie yra aktualūs ir mums Plain Dealer tilpusias Solženicyno straipsnio ištraukas išverčiau ištiesai, o Time žurnalo straipsnį kiek sutrumpinau. Abiejų straipsnių mintis stengiausi perteikti tiksliai, kad skaitytojas pats galėtų pasidaryti savas išvadas. Tų straipsnių gale norėsiu ir aš pridėti savo 'trigrašį', juos pakomentuodamas.

Clevelando rytinis dienraštis Plain Dealer 1982 m. sausio 24 d. numeryje patalpino Solženicyno straipsnio ištraukas iš Paryžiuje leidžiamo žurnalo L'Express. Solženicynas yra įsitikinęs, kad šių dienų įvykių Lenkijoje tikroji pamo-

ka yra: 'Kiekviena Europos valstybių galėtų pateikti komunistams pakankamą skaičių išdavikų-žmogžudžių, kad pastarieji užkariautų visą Europą'.

PASIKARTOJANTI PAMOKA, KURIOS NENORIMA SUPRASTI

Dabartinė Lenkijos įvykių priežastis ir pamoka per pastutinius 65 metus net 40 kartų buvo daugiau ar mažiau aiškiai parodyta pasauliui, tačiau Vakarai tą pamo-

ką mėgino ignoruoti, jos nesuprasti, ar klaidinga interpretuoti. Ir šiandien mes girdime įvairių paaiškinimų, kurie prasideda nuo naivaus pasipiktinimo k.a. - 'Lenkijos įvykiai sugadino Vakarų pasaulio Kalėdines šventes' iki neaiš-

vo prieškomunistiniam pasipriešinime.

Kremlius, tiesa, spaudė. Tačiau kodėl Jaruzelskis, lenkų čekistai ir jų tautinė kariuomenė, kodėl jie visi pasidavė Kremliaus spaudimui? Kaip atsitiko, kad staiga atsirado

Pologne, la leçon principal

Xiaoping, Pol Pot, Castro, les dirigeants du Nicaragua, Marchais, et les autres. L'idéologie communiste est une force métaphysique qui contraie à la nature: elle agit comme en dépit des lois naturelles.

on tuait et on exterminait de millions de leurs sem-
même, aujourd'hui, le
européens, dans leur é-
tuel, se hâtent de faire
jambe aux États-Unis,
anglais à résister. L'Eu-
pas compter sur ses pr
elle met tout ses esp
miracle extérieur, dan
brumeux pour parler a
nistes.

Mais le mira-
aux âmes
pour parler
nisme n'a
second pour l'Occi-
toujours soldés par d
exceptions apparent
bénéfice d'un ges
Khrouchchev. Qui
des expériences ni
mosphère, elle tra-
défense de la r
pour parler, dépi
passant par Yaltu
ceux qui se déror
Genève. N'ont
l'Occident, qu'
communisme
espoirs actue
dentale s'accr
C'est être
salutaires de
adversaire et
faiblesse de
trois siècles
réside dan
La société c
manifeste a
concommai
hédoniste,
détruit, ten
paralysée p
son énergi
spirituelle
peut surviv
Et le
sol-

kaus mirazo: 'Lotynų Amerikos tipo kariniai samokslininkai (junta) išgalėjo Lenkijoje, kurie nori nuversti atgyvenusią komunistų partiją'.

O, iš tiesų, pamėginkite nuversti komunistų partiją, kuri turi užėmusi valdžią! Kada, kur ir kas iš tiesų tą istengė padaryti? - rašo Solženicynas.

Paprasčiausias paaiškinimas kalba apie svetimą valstybinį (Sov. Rusijos) išsišimimą. Kremlius privertė Jaruzelskį. Jeigu ir Kremliaus spaudimas būtų pakankamas paaiškinimas, tai tuomet nei Sovietų kariuomenė, net jų slaptoji milicija (čekistai) spaudimo veikiami negali būti pakaltinti. Taip pat ir mes, piliečiai gimę SSR nesame atsakingi už tai, kad čekistų verčiami dalyvavome žudynėse, kada skandiname žmonių prikimštus laivus, kai kūrėme koncentracijos stovyklas ir naikinoje ištisas tautas dar pasaulyje negirdėtu greičiu, nes ir mes buvome Kremliaus nuo 1918 m. verčiami taip elgtis, sako Solženicynas.

Mes galėtume net objektyviai pastebėti, kad ir pats Kremlius buvo įtaigojamas svetimos jėgos, kuomet šimtai tūkstančių 1914 metų karo be laisvių buvo palikti Rusijoje ir ten galėjo primesti savo įtaką svetimoje valstybėje.

Iš tiesų komunizmas niekada nevengia pasinaudoti svetima pajėga, tačiau būtų nekilnu ir klaidinga jų elgesį vien tuo pateisinti.

Jeigu komunizmui pavyko išgalėti Rusijoje, Kuboje ir Etiopijoje - tai tik dėl to, kad tose valstybėse buvo pakankamas skaičius savanorių, kurie atliko išdavikišką darbą, likusiai tautos daliai tam nesipriešinant. Taigi visi jie yra atsakingi, išskyrus tuos, kurie žu-

pusė milijono padėjėjų? Iš virš 40-ties praeityje buvusių pamokų, ši Lenkijos įvykių pamoka yra labiausiai reikšminga, nes Lenkija yra pavyzdinė tauta dėl jos tautinio vienytiškumo, vieningumo bei nepaperkiamumo. Tauta, kuri taip stipriai sucementuota tautiniais ir religiniais sentimentais, kad niekas, atrodo, negalėtų jos išdraskyti.

Tačiau ir ji turėjo pakankamą skaičių komunistų tarnų išdavikų. Tarp lenkų, kurie gal šiandien tuo piktinasi, gal yra ir tokių, kurie 1945 metais padėjo sunaikinti Lenkijos tautinę kariuomenę. Lygiai taip, kaip 1968 metų Pragos įvykiuose randame geroką skaičių tų, kurie su dideliu entuziazmu 1945 metais prisidėjo prie komunistų išgalėjimo ir kurie tyčiojosi iš Sov. Rusijos pabėgėlių.

Tai ir yra toji pamoka: 20-tojo amžiaus žmonijai gresiantis pavojus neatėjo iš vieno ar kito krašto, ar vieno ar kito komunistų vado -- jis kyla iš komunistų reprezentuojamo universalaus blogio.

PAX SOVJETICA

Taip, sovietinę taiką vaizduoja afišoje lenkų architektų ir grafistų grupė Paryžiuje.

Mūsų kandidatai į SLA Pildomąją

Tarybą ir jų kvalifikacijos

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Gerovės Komitetas rekomenduoja šiuos asmenis į SLA Pildomąją Tarybą: Povilą Dargį ir prezidentus, Aleksandrą Chapliką ir viceprezidentus, Genevievę Meiliūnienę ir sekretores ir Euphrosinę Mikužiūtę ir išdininkes. Christine Austin ir Josephine Miller siūlomos vėl į izdo globėjas.

Dr. D. Degėsiui atsisakius kandidatuoti siūloma jo vieton dr. Vytautas P. Dargis. Nuo pat pirmų dienų Amerikoje Povilas Dargis įvertino Susivienijimo reikšmę lietuviams ateiviams. Jis tuoj įstojo į SLA narius ir ilgus metus dirbo SLA labui su nepaprastu pasišventimu. Nuo 1956 m. jis rūpestingai eina SLA prezidento pareigas. Jis taip pat Alto valdyboje atstovauja SLA, eidamas ALTo vicepirmininko pareigas. Be to,

KOMUNISTINĖ EKSPANSIJA

Jau sukako 65 metai kai komunizmas veik netrukdomas žygiuoja per pasaulį. Ir nėra Europoje tautos, kuri nebūtų pasirodusi suteikti pakankamą skaičių išdavikų, kurie priverstų Europos tautas visiškai kapituliuoti komunizmui.

Imkime šių dienų Vakarų Vokietiją: ji veik pilvu šliaužioja prieš komunistus, be jokio Rytų Vokietijos agento pagalbos. Prancūzija? Ilgą laiką prancūzų komunistų partija, paremta milijonu balsuotojų, veikia dienos šviesoje ir neslėpdama savo intencijos suteikia komunistams pakankamą skaičių kolaborantų. Ir didžiojoje Britanijoje ir Italijoje būtų daugiau tokių pasidavėlių, negu šiandieninėje Lenkijoje.

Naujasis faktorius nėra Kremliaus spaudimas, bet faktas, kad žmonija nėra pasirodusi ir yra per silpna pasipriešinti komunistiniam blogiui, kuris neišlaiko jokios logikos ir jos nepaiso. Baisioji tiesa yra ne Kremliaus spaudimas, bet faktas, kad visa žmonija -- mes visi leidžiamės būt įstumti į komunistų iškastus apkasus dėl mūsų pačių dvasinės menkystės.

(Bus daugiau)

Povilas Dargis eina atsakingas pareigas Sandaroje ir Tėvynės Mylėtojų Draugijoje.

Gerovės Komitetas džiaugiasi tuo, kad SLA prezidentas Dargis ne atskirai stato savo kandidatūrą, bet eina į rinkimus su kitais kompetetingais veikėjais.

Inž. Aleksandras Chaplikas yra plačiai žinomas visuomenininkas. Jis anksčiau ir dabar eina ALTo Bostono skyriaus pirmininko, So. Bostone Lietuvių Piliečių Draugijos pirmininko, SLA ir Sandaros kuopų pirmininkas. Inž. Chaplikas daugiau kaip 20 metų vadovauja SLA 2 apskrīčiui ir Sandaros Massachussets apskrīčiui. Jis žengia į 14-tus metus kaip SLA viceprezidentas.

Genevieve Meiliūnas jau ilgus metus dirba SLA centre. Nuo pat atvykimo į Ameriką ji dirbo prie SLA sekretorių: dr. Mato Viniuko, Berthos Pivaronienės ir Algirdo Budreckio išmokdama SLA knyvedybą, aktuarinius apskaičiavimus, įvairių valstybių draudimo įstatymų reikalus, ir daugelį kitų procedūrų, surištų su frateralinio draudimo draugijos darbais. Ji sėkmingai eina SLA sekretorės pareigas nuo 1973 m.

Ephrosinė Mikužiūtė turi didelį patyrimą investavimo, ūkio ir gaminių prekyb-ženklų srityse. Ji pirminkavo ALTo skyriui Chicagoje, o taipgi yra ALTo direktorė. Per eilę metų p. Mikužiūtė buvo SLA investimentų komisijos narė ir SLA izdo globėja. Ji sėkmingai eina SLA išdininkės pareigas Pilmomojoje Taryboje nuo 1966 m. Grįžus gyventi Chicagon ji įsijungė į vietos SLA ir Alto veiklą.

Josephine Miller yra baigusi komercinius kursus ir muziką. Ji yra American Travel Service įstaigos Chicagoje vedėja. SLA 336 kuopos išdininkė ir sekretorė, p. Milleriūtė reiškiasi SLA Chicagos apskrityje ir Chicagos lietuvių operoje. Ji yra SLA Pildomojoje Taryboje ir eina izdo globėjos pareigas nuo 1966 m.

Krisitna Austin (Aukštikalnienė) yra ilgametė SLA veikėja Chicagos apylinkėse. Ji yra NAUJIENŲ administratorė. Ji buvo išrinkta į Pildomąją Tarybą ir nuo 1974 m. eina izdo globėjos pareigas.

Dr. Vytautas P. Dargis yra naujausias kandidatas, tačiau jisai nėra naujokas Susivienijime, 15 metų reiškiasi dviejose SLA kuopose ir Chicagos apskrityje. Šiuo metu jis yra SLA Sveikatos komisijos pirmininkas. Ne-

(Nukelta į 10 psl.)

Lietuvos konsulai...

(Atkelta iš 8 psl.)

tų padėtis esanti liūdna, nes galimybių diplomatiniam prieaigliui visiškai nenusimato.

Atėjus laikui persikelti į Lietuvių Namų salę paskaitai turėjome malonų ir įdomų pokalbį baigti. Tačiau buvo malonu susitikti su gen. konsulu A. Simučiu ir patirti, ką jis galvoja apie tuos klausimus, kuriais mes visi domimės ir kuriuos nuolatos bandomė analizuoti. Turiu prisipažinti, kad tas pasikalbėjimas mane nuteikė gan optimistiškai, nežiūrint gerb. konsulo kai kurių pesimistiškų minčių. Gal tame ir randasi tas didysis rūpestingumas, nepalikimas likimo valiai esminių reikalų, o nuolatinis ieškojimas būdų mūsų problemoms spręsti bei ateities įvykiams ruoštis.

BOSTONO LIETUVIAI

Prezidentas Antanas Smetona Bostone

Š. m. sausio 24 d. Bostone ALT S-gos Bostono skyriaus buvo surengtas kultūrinis subatvakaris, kurio programoje — filmo apie Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos gyvenimą rodymas. Kadangi ilgametis subatvakarių vadovas inž. Edmundas Cibas, širdžiai sunegalavus, serga ir guli Brigham ligoninėje, tai šį subatvakarį atidarė Bostono skyriaus pirmininkas inž. Vaclovas Senuta. Pirmininkas pasveikino atsilankiusius ir papasakojo filmo atsiradimo istoriją. Taip pat kad filmas sudarytas iš skyrių aukų. Du bostoniškiai: Steponas Minkus ir Jonas Kasmauskas šiam filmui paaukoję po 100 dol.

Prieš filmo rodymą, inž. Vytautas Izbičkas apibūdino prez. Antano Smetonos asmenybę ir jo nuveiktus darbus Lietuvai. Jis savo trumpam žodyje paminėjo, kad: "Prieš 38 metus šiame krašte tragiškai žuvo ir nuo mūsų atsiskyrė pirmasis ir paskutinis Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona. Per 40 metų jo veikla lietuvių tautai ir valstybei paliko neišdildomą įnašą Lietuvos istorijai. Kada dabar vis labiau ir labiau tolstame nuo to laikotarpio, tai vis objektyviau galima vertinti to laikotar-

pio įvykius ir jų vyksmą. Daug kam įvertinti, daug kam suprasti, kas ir kodėl vyko tuo metu, medžiaga mums neprieinama.

Tačiau, kada mūsų tautos pavergėjas falsifikuoja mūsų tautos ir valstybės istoriją, o ypač Nepriklausomos Lietuvos istoriją, juodindamas be išimties visus mūsų tautos atgimimo patrijarchus ir buvusius valstybės garbingus vyrus, tuo labiau pirmutinį ir paskutinį valstybės prezidentą Antaną Smetoną, tai daugelis iš mūsų negalime priimti tautos naikinimą ramiai. Kiekvienas įvykis turi būti vertinamas, žvelgiant iš to laikotarpio vyksmo pilnumo, visų aplinkybių poveikio ir tai tik tuomet bus galima suprasti ir objektyviau įvertinti tuos laikus ir atliktus darbus.

Antanas Smetona, patapęs vienu iš mūsų didžiausių publicistų, vystė savitos lietuviškos srovės mintį ir tai minčiai skleisti įsteigė laikraštį "Viltį" 1907 m. "Viltyje" Smetona rašė:

"Visa tai išidėmė, mes stojame ant plataus kelio. Eidami mūsų pranokėjų pramintais keliais, mes visų pirma turime praleisti pro kritikos koštuvą vadinamuosius Lietuvos reikalavimus. Pritarsime, kam yra vietos mūsų gyvenimo dirvoje, ir atsisakysime nuo to, kas yra per anksti ar visai netinka mūsų tautai. Mūsų viršiausias tikslas yra telkti tautines pajėgas ir taikyti jas taip, kad darbe neprieštarautų viena kitai, kad, iš vieno ar šalymais eidamos, netrukdytų viena kitai. Iš to jau aišku, kad mes nesiruošiamo kovoti su viena ar kita partija. Mes tikime ir turime pamatą tikėti, jog kultūros darbas niekuomet dykai nežūna. Viltyje bus jai daug vietos širiama."

Antanas Smetona gyvai dalyvavo publicistikoje, nepasitenkindamas vien tik politinės vienybės temomis. Jo spausdintų straipsnių apimtis yra tiesiog nuostabi — jie liečia tautos istoriją, tautos kūną, kaimo gyventojų buitį, ekonomiką, nutautėjimą, kalbų ir kalbos mokymąsi, santykius su lenkais, apie Suvalkų gubernijos atskyrimą ir Vilniaus atlietuvinimą.

Smetona nebuvo vien teoretikas; jis kartu gyvai dalyvavo visame lietuviškame prieškariniame politiniame ir visuomeniniame gyvenime. Savo politinius siekius vykdydamas įsteigė "Pažangos Partiją", kuri vėliau virto Lietuvių Tautininkų Sąjunga. Antanas Smetona buvo didelis tole-

rantas ir visur šaukėsi vienybės; savo raštuose niekuomet neburnojo prieš savo priešus, ar kitos partijos žmones. Jo raštai ir kalbos buvo persunktos didelės erudicijos ir aukštos kultūros dvasia. Jis buvo žmogus su vizija ir su didele valia siekti tos vizijos įgyvendinimo."

Po kalbos, prasidėjo filmo rodymas. Demonstravo filmų gamintojas (producer) Romas Šliažas. Nežiūrint labai slidaus kelio, filmo pasiūlėti susirinko gausiai žmonių. Visi žiūrėjo ir gerėjosi filmu, sava vyriausybė ir tėvynės vaizdais. Danielius Averka matė save. Daug žmonių verkė. Filmas visiems labai patiko ir jam pasibaigus, žmonės nenorėjo skirstytis, bet norėjo, kad filmas niekuomet nepasibaigtų. Nors filmas ne vienam išspaudė ašaras, bet žmonės šiek tiek atsigaivino, kaip paukščiai rytmečio šaltos rasos lašeliu.

Būtų labai džiaugsminga matyti filmą iš prezidento lankymosi "Džukų Dienoje" Merkinėje, arklių lenktynėse ant Dusetų ežero, laivų lenktynėse Daugų ežere, rūgių pabaigtuves prezidento ūkyje ir kitus. Nesurastas filmas jo apsilankymo progą Worcester, Mass.

Jeigu kas nors turi filmus iš prezidento Smetonos gyvenimo ar jo lankymosi, prašyčiau pranešti šioms asmenims: Antanui Mažeikai 13055 Mindanao Way 3, Marina del Rey, California 90291, Aleksandrui Lileikiui, 331 Summer St., Norwood, Mass. 02062 arba Vaclovui Senutai, 43 Ridge St., Brockton, Mass. 02402. (sv)

PAMINĖS SUKAKTĮ

Lietuvių Bendruomenės Bostono Apygarda rengia JAV Lietuvių Bendruomenės inkorporavimo Connecticut valstijoje 30 metų sukakties minėjimą š. m. spalio 2 d. LANTANA restorane, Randolph, Mass.

MŪSŲ PAREIGA VASARIO 16-JAI

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo šventės minėjimas Bostone įvyks vasario 14 d. Minėjimas prasidės 10:15 val. ryto šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje šv. Mišiomis Lietuvos intencija. Iškilmingas minėjimas įvyks 2 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

Svarbiausia, kad šiomet šiame minėjime pamaldose ir salėje dalyvautume visi Bostono ir apylinkės lietuviai. Juk tai mūsų didžioji šventė. Pavergtoje Lietuvoje ji bus minima su didele pagarba, meile ir įsijautimu. Bet tas minėjimas vyks tik kiekvieno lietuvių širdyje ir mintyse, nes okupantas

"Amber Holidays"

1982 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Maskva/Vilnius:

Balandžio 7 — \$ 995.00	liepos 19 — \$1135.00
gegužės 5 — \$ 995.00	rugpiūčio 4 — \$1135.00
gegužės 12 — \$1095.00	rugpiūčio 18 — \$1350.00
(su Ryga)	(su Ryga)
gegužės 24 — \$1135.00	rugsėjo 6 — \$1171.00
birželio 2 — \$1135.00	rugsėjo 15 — \$1045.00
birželio 16 — \$1135.00	rugsėjo 27 — \$1082.00
liepos 5 — \$1165.00	spalio 6 — \$ 995.00

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokėsiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos ir informacijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Registered Ohio Travel Agent #TA0324

Mūsų kandidatai...

(Atkelta iš 9 psl.)

žiūrint to, kad vadovauja savajai medicinos klinikai, dr. V. Dargis randa laiko dalyvauti daugelyje organizacijų. Jų tarpe: Sandaros Centro valdybos vicepirmininkas, Tėvynės Mylėtojų Draugijos C. V. vicepirmininkas, Amerikos Lietuvių Taryboje.

Šis naujas pilnas sąstatas į SLA Pildomąją Tarybą yra nuoseklus, rimtai apgalvotas ir svarbiausias: sugebės darniai dirbti visuose Susivienijimo klausimuose. Šio sąstato išrinkimas duotų gerą toną visam mūsų organizaciniam gyvenimui, tiek pačiame Susivienijime, tiek ir santykiuose su kitomis lietuvių organizacijomis. Tokios sudėties Pildomosios Tarybos reikia Susivienijimui; tokia vadovybė įves SLA į gražų šimtmečio sukaktį. Šiuo paaiškinimu, manome, atsakėm į klausimą, kodėl mūsų komitetas kviečia visus SLA narius kovo-March mėnesyje balsuoti Susivienijimo rinkimuose ir išrinkti mūsų siūlomus asmenis.

SLA Gerovės Komitetas
4018 Franklin Road
Pittsburgh, Pa. 15214

griežčiausiai draudžia minėti tokią šventę. Gi mes, gyvendami laisvėje privalome visi rinktis kartu ir išdžiai minėti. Tad tegu nelieka nei vieno lietuvių, kuris nedalyvautų šioje mūsų didžioje šventėje.

Bostono lietuvių jaunimas vasario 1 d., šeštadienį, 1:30 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje rengia Lietuvos nepriklausomybės minėjimą vaikams.

Lietuvių radijo valandėlės vedėjai Steponas ir Valentina Minkai vasario 16 d. ryte nuo 9:30 iki 10 val. minės Lietuvos nepriklausomybės šventę radijo bangomis iš tos pačios stoties, kur yra jų programa kiekvieną sekmadienį, banga 1430.

PASITRAUKĖ LB BOSTONO APYLINKĖS PIRM. ALOYZAS ASTRAVAS

Kelerius metus pirmininkavęs LB Bostono apylinkėi, Juozas Astravas pasitraukė iš pirmininko pareigų.

• Dr. Vytenis Vasyliūnas, kuris atlikęs du koncertus su tėvu Izidorium, New Yorke ir Bostone, sausio mėn. 14 dieną davė vargonų koncertą Rice universitete, Huston, Texas. Koncertą ruošė The Shepherd School

of music, space Physics and Astronomi departamentui talkininkaujant. Programoje buvo J. Brahms kūriniai. Tą pačią programą solistas pakartojo Santa Fe, New Mexico The Church of Holy Faith bažnyčioje. Abu koncertai buvo gerai įvertinti ir gausiai lankomi. Iš Albuquerque į Santa Fe atvyko būrys lietuvių, ten gyvenančių.

Dr. Vasyliūnas abiejose vietose dalyvavo astro fizikų suvažiavime ir skaitė paskaitas iš tos srities.

• Andrius Balta, Danutės Baltienės ir Kazio Baltos (jau miręs), sūnus baigė North Eastern universitetą Cum laude pažymiu ir gavo atominės jėgos inžinieriaus vardą. Andrius gavo darbą Edison kompanijoje viršininko (management) srityje. Andrius toliau tęsia mokslą vakarais tam pačiam North Eastern universitete ir siekia magistro laipsnio.

OPPORTUNITY FOR JOURNEYMEN or SKILLED HELP
COLD HEADER OPERATORS 3/16:
SACMA HEADERS, SET UP MEN
and
THREAD ROLLERS. 0-500
HARTFORD ROLLERS
Steady work. 50 hour work week.
benefits.
Apply call or write to: President
WHITESSELL MANUFACTURING INC.
Avalon Avenue, P. O. Box 2571
Muscle Shoals, Alabama 35660
(5-9)

Kviečiame įsigyti šiuos leidinius

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai	\$366.00
Encyclopedia Lituanica 6 tomai	\$125.00
Vincas Krėvė Raštai 6 tomai	\$32.60
Iš mano atsiminimų — Petras Klimas	\$13.25
Laukiame užsakymų papildomam L. E. tomui.	
Užsakymus siųsti: J. Kapočius, P. O. Box 95, So. Boston, MA 02127	
Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.	

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

BINDOKIENĖS "SINONIMŲ" SUTIKTUVĖS

Lietuvių kalbos sinonimų žodyną sudarė rašytoja ir mokytoja Danutė Bindokienė, išleido Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos 1982 m. Chicagoje. Sinonimų žodynelio sutiktuvės įvyko š. m. sausio 30 d. 11 val. ryto McKay mokyklos auditorijoje. Programą pradėjo ir pravedė inspektorė Regina Kučienė. Direktorius Julius Širka pasiūlydė naujagimiu ir jo autore rašytoja Danute Bindokiene kuri Donelaičio mokykloje dirba 23 metus ir jos įnašas į mokyklos vadovėlių, pratimų, skaitinių, metraščių paruošimą yra milžiniškas. Kiekviena išleidžiama knyga reikalauja laiko, sugebėjimų ir kantrybės. Sinonimai taip pat išbandė redaktorės kantrybę ir ryžtą padėti savai mokyklai bei mokiniams. Dėkojo redaktorei, tėvų komitetui ir mecenatams, įgalinusiems šį žodynelį išleisti. Visų bendromis pastangomis, turime Lietuvių kalbos sinonimų žodynelį, kuris palengvins mokiniams susigaudyti lietuvių kalboje.

Direktorius J. Širka perskaitė JAV LB švietimo tarybos pirm. Juozo Plačo šiltą sveikinimą.

Donelaičio mokyklos 8-tos klasės mokiniai: Aušra Jaisaitytė, Andrius Plienas ir

Audrius Polikaitis paskaitė būdingus sinonimus iš naujojo žodynelio.

Galop ir pati redaktorė Danutė Bindokienė pasirodė scenoje, papuošta puikia gėle ir papasakojo, kaip jai sekėsi šį žodynelį ruošti ir kiek įdėjusi darbo. Dėkojo kun. Juozui Vaišniui, SJ už žodynelio kalbos peržiūrėjimą, Reginai Kučienėi ir Nijolei Lukošūnienei už techniška talką, direktoriui J. Širkai, tėvų komiteto pirm. Ramintai Marcher-tienei, mecenatams ir visiems kitiems, prisidėjusiems prie žodynelio išleidimo bei paruošimo ir įteikė po knygą. Nebuvo pamiršti ir ten buvę laikraštininkai.

Tiksliai Sinonimų žodynelio reikšmę aptarė pati redaktorė Danutė Bindokienė knygos pratarėje: "Žodyninė lietuvių kalbos sudėtis yra labai turtinga ir įvairi. Kalbą ypač turtina sinoniminių žodžių gausumas. Lituanistinių mokyklų mokytojai dažnai kartoją mokiniams, kad lietuvių kalba yra ne tik sena, graži, bet taip pat labai turtinga savo žodžių raiškumu, išreiškimų spalvingumu. Tačiau šių dienų lituanistinės mokyklos mokinys neįstengia to žodingumo pajusti, nes jo lietuvių kalbos žodynas labai ribotas, o žinomieji žodžiai daugiau kasdieniški, surišti su namų ap-

linka, kurioje vaikas su tėvais lietuviškai šnekasi.

Žodžių — sinonimų trūksta ne tik mokiniams, bet ir jaunesnio amžiaus tėvams, o taip pat jaunesiems lituanistinių mokyklų mokytojams. Todėl tikime, kad į pagalbą jiems ateis šis sinonimų žodynelis, kurio pagrindinis tikslas yra plėsti ir turtinti lietuvių kalbos žinojimą..."

Danutė Bindokienė Donelaičio mokykloje dirba 23 metus ir labai gerai žino ko lituanistinių mokyklų mokiniams reikia. Šis žodynelis, pritaikytas tremties lituanistinėms mokykloms, padės praplėsti kasdieninį lietuvių kalbos žodyną.

Sinonimų žodynelio sutiktuvės užsklendė mokiniai, pašokę keletą tautinių šokių ir padainavę porą dainelių.

Mokyklos auditoriją užpildė aukštesniosios mokyklos mokiniai, tėvai mecenatai ir lietuvių visuomenė.

Pati knyga susideda iš trijų nevienodo dydžio dalių. Pirmąją, didžiąją dalį sudaro abėcėliškai išdėstytos pagal antraštinį žodį (vadinamąją dominantę) sinoniminių žodžių grupės (19-215), antrąją — vaizdingi posakiai (216-222) ir trečiąją — kalbos praktikos patarimai (223-234). Gale knygos duotas alfabetinis žodžių sąrašas (253-283 psl.) ir šaltiniai.

MINĖJIMAS

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 64 metines Jaunimo Centras mini š. m. vasario 16 d. — paskelbimo dieną, 7 val. vakaro kavinėje.

Programą praves Vida Jonušienė. Visi kviečiami atsilankyti. Rengia JC moterų klubas.

DAIL. DOMŠAIČIO PARODA

Lietuvių Fondas, turįs dailininko Prano Domšaičio meno darbų kolekciją, parodys lietuvių visuomenei š. m. vasario 12-21 d.d. Jaunimo Centro Čiurlionio Galerijoje.

Atidarymas įvyks vasario 12 d. (penktadienį), 7:30 val. vak. Visa lietuvių visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti atidaryme ir apžiūrėti retą parodą.

KONCERTAI

Argentinos lietuvių solistų koncertas įvyks š. m. vasario 21 d. 3 val. po pietų Jaunimo Centre, Chicagoje. Koncertą atliks mezzo sopranas Zuzana Valadkaitė ir bosas Antanas Slančiauskas, akompanuos Mykolas Drunga.

Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje. Visi kviečiami atsilankyti.

Torontiškiečiai smuikinininkai Regina ir Alis Bankai

Sol. Gina Čapkauskienė sausio 24 d. Chicagoje įvykusiame koncerte. Prie pianino muz. Alvydas Vasaitis. A. Plenio nuotr.

koncertuoja š. m. vasario 28 d. 3 val. po pietų Jaunimo Centre, Chicagoje. Koncertą ruošia Margutis, minėdamas 50-tuosius veiklos metus. Bilietai gaunami Margučio raštinėje ir Vaznelių prekyboje.

Visi kviečiami dalyvauti.

Lietuvos pagrindžio leidiniai

PLB visuomeninių reikalų komisija yra pasiryžusi plačiau paskleisti Lietuvoje leidžiamus pagrindžio leidinius. Mus pasiekusieji pagrindžio leidiniai padauginami, nekeičiant originalo formos ir spaudos. Tik sunkiai išskaitomos vietos paryškinamos. Iki šiol padauginyti ir per Pasaulio lietuvių prenumeratorius paskleisti šie leidiniai: VYTIS Nr. 5 ir Nr. 6 (pirma dalis), PERSPEKTYVOS Nr. 9, Nr. 20 ir Nr. 21. Spaudai ruošia VYTIS Nr. 6 (antra dalis) ir PASTOGĖ.

Šiuos visus leidinius galima užsisakyti PLB būstinėje: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Šešių leidinių prenumerata 20 dol.

PLJS valdyba atsidėjusi ruošiasi V PLJ kongresui, įvyksiančiam 1983 metais Šiaurės Amerikoje. PLJ kongresui ruošti komitetas, vadovaujamas Violetos Abariūtės, surado talkininkus ir įvairiems renginiams vadovauti pakvietė šias jaunuoles: stovyklos — pirm. Laima Beržinytė, uždarymo — Rasa Lukoševičiūtė, atidarymo — pasiliko pati Violeta Abariūtė. Kaip matome, visų renginių vadovės yra moteriškos giminės.

O kur vyrai? Tik PLJS valdybą atstovaus Saulius Čyvas, o PLB valdybą — kun. Antanas Saulaitis, SJ.

PLB valdybos pirm. V. Kamantas, dėl lietuvių padėties ir pamaldų lietuvių kalba gražinimo Seinų katedroje, pasiuntė laiškus popiežiui Jonui Pauliui II, Lenkijos primui arkivyskupui Josef Glemp ir Lomžos vyskupui M. Sasnowskiui.

Paskutinis PLB valdybos posėdis buvo skirtas Pasaulio lietuvių leidimo reikalams aptarti. Be valdybos narių, posėdyje dalyvavo PL redaktorius Bronius Nainys ir administratoriai — Baniūtė ir Romas Kronai. Redaktorius turi sunkumų su medžiagos paruošimu ir spausuve. Medžiagos turi pakankamai, tik rankraščiai daugelio sunkiai išskaitomi, nes dauguma rašo ranka ir lietuvių kalba šlubuoja. Kai kuriuos straipsnius įmanoma pataisyti, o kitus tenka perrašyti kad rinkėjams būtų lengviau surinkti. Spaustuvė kartais savo darbą užvilkina, bet surandama išeitis ir PL bemaž laiku atspaudžiamas. Norėtų, kad spaustuvė išleistų bent mėnesio viduryje ir žurnalas pasiektų prenumeratorius dar tą patį mėnesį.

Administratorių vardu pranešimą padarė Baniūtė Kronienė. Prieš šventes išsiuntė kelis šimtus paraginių ir dabar ateina prenumeratorat su aukomis. Pasaulio lietuvių prenumeratorių skaičius auga, bet vistiek nepadengia leidimo kaštų. Nuo šių metų pradžios PL prenumerata nustatyta 10 dol. metams.

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvi kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namu (312) 677-8489.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Hartfordo lietuvių tautinių šokių grupė "Berzelis" švenčia savo veiklos dešimtmetį. Tą progą, "Berzelio" šokantis jaunimas rengia koncertą-balių š. m. vasario 20 d., 7 val. vak. Šv. Andriejaus parapijos salėje, Church St., New Britain. Pritaikintą programą atliks virš 50 šokėjų. Prašoma užsisakyti bilietus ir rezervuoti stalus iš anksto pas Zitą Dresliuvienę telefonu 236-5501.

HARTFORD

"BERŽELIS" ŠVENČIA DEŠIMTMETĮ

Š. m. vasario 20 d. Hartfordo "Berzelis" švenčia savo veiklos dešimtmetį. Grupė išaugo iš Hartfordo šeštadieninės mokyklos mokių 1972 metais. Tada buvo pradėta su 16 šokėjų o dabar jų yra 54. Nuo pradžios šoko iš viso 80 šokėjų iš kurių dar šoka 5 nuo įsikūrimo. Per tą laiką yra išmokta net 40 tautinių šokių.

"Berzelis" išvarė gilią vagą Hartfordo lietuvių kul-

tūriniame gyvenime atlikdamos programas minėjimuose ir įvairiuose rengimuose. O kiek šokta ir ne lietuvių tarpe. Ten ne tik supažindino įvairiatautę visuomenę su puikiais lietuviškais tautiniais šokiais ir gražiais tautiniais rūbais, bet taip pat su lietuviškais papročiais ir Lietuvos sunkia padėtimi.

Nuo 1972 metų "Berzelis" dalyvavo kasmet visuose "Hartford Mayer's All American Festivals" ir "Hartford Civic Music & Arts Festivals". Puikiai pasirodė: tarptautinėse šven-

tėse, įvairių organizacijų parengimuose daugelyje vietovių ir net nepralenkė senelių prieglaudų. 1976 m. dalyvavo V-je Lietuvių Tautinių Šokių šventėje Chicagoje su 19 šokėjų ir 1980 m. VI-je šventėje jau su 43 šokėjais, kurie dalyvavo studentų ir jaunių šokiuose, ir žinoma, dalyvavo 1981 m. Amerikos Rytinio Pakraščio Tautinių Šokių šventėje, Hartforde.

"Berželiui", nuo pat įsikurimo, vadovauja Dalia Minkūnaitė Dzikienė. Dabar jos padėjėjai yra: Ramona Liaukutė, Laima Šimansky-

tė ir Jonas Kodis. Šokių muziką akordeonu įgrojo į juosteles Edvardas Radionovas ir Jurgis Petkaitis, o magnetinių juostelių paruošimą tvarko Alfonsas Dziakas.

Hartfordo "Berželio" šokantis jaunimas, šia dešimtmečio veiklos sukakties proga, š. m. vasario 20 d., 7 v. v. ruošia koncertą-balių šv. Andriejaus parapijos salėje, Church St., New Britain.

Lionginas Kapeckas

Mums rašo

KULTŪRA IR TAURĖS...

Draugo š. m. sausio mėn. 21 d. pirmame puslapyje atspausdintame AUŠRŌS Nr. 23 pareiškime randame:

"Mes, Lietuvos kunigai ir tikintieji, akivaizdžiai matome, kaip vis grėsmingiau mūsų tėvynėje plečiasi girtavimas. Jį seka tautą žlugdanti moralė ir didėjantis žmonių nusikalstamumas." Ir toliau išskaičiuojama eilė faktų, kaip "į alkoholizmo liūną ypač klypsta Lietuvos jaunimas."

Tiesiog baisu pagalvoti, kaip per girtavimą norima sužlugdyti okup. Lietuvos jaunimas. O vėliau, žinoma, ir visa tauta.

Ir kai po kelių dienų — sausio mėn. 26 d. — tame pačiame Drauge pamatai LB Kultūros tarybos nuotrauką, — darosi graudu ir skaudu. Kultūros taryba, "paskyrusi literatūros premiją poetui Kaziui Bradūnui, kelia taures už literatūrinį laimėjimą." Ir visi šie tos tarybos nariai stovi iškėlę taures. Tiesa, ten nurodyta kokio "taurumo" gėrimas tose taurėse. Iš butelio, ant stalo pastatyto, sunku nustatyti...

Kaip ten bebūtų, — nejaugi mes tokius "taurių kėlimus", jei jie kam būtini, negalėtume palikti savybėje ir neiti su panašiom nuotraukom į spaudą.

L. T. Bernotas

CLEVELANDO VYRŲ OKTETO PAREIŠKIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus valdybos pakviesti, sutikome atlikti meninę programą Vasario 16-tos minėjime 1982 vasario 14 Clevelando lietuvių Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. Apie mėnesį repetauom, sudarėm programą ir ALTos Clevelando skyriaus valdybos prašomi, ją jiems patiekėm. Už savaitės minėjimo rengėjai mums pranešė, kad keturių dainų iš mūsų patiekto programos jie neleidžia dainuoti, sakydami, kad tų dainų kompozitoriai būk tai yra arba komunistai arba jiems nežinomi, neiškūs.

Užaugę ir subrendę lais-

vame, demokratiškame krašte, Clevelando Vyrų Okteto nariai, pasipiktinę šiuo ALTos valdybos elgesiu, vienbalsiai nutarė tokios cenzūruotos programos atlikimo atsisakyti ir minėjime nedalyvauti.

Tos keturios cenzūruotos dainos yra: A. Kleinickio "Aguonėlė", B. Gorbulskio "Tavo vardas" ir "Žemė gintarinė" ir V. Gorino "Kaip aras pašautas".

Clevelando Vyrų Oktetas Rytas Babickas, vadovas Valdas Žiedonis, pirm.

PATERSON

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Šiais metais Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas Paterson, N. J. įvyks vasario 21 d.

Pamaldos už Lietuvą bus šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje 10 val. 30 min. 147 Montgomery Pl., Paterson, N. J. 3 val. p. p. parapijos salėje, po bažnyčia įvyks iškilmingas susirinkimas. Pagrindinę kalbą lietuviškai ir angliškai pasakys dr. Br. Nemickas, Good Counsel kolegijos, N. Y. politinių mokslų profesorius, ALTos, VLIKO, Lietuvių Bendruomenės ir tautininkų veikėjas, Patersono ir apylinkės lietuviams dar negirdėtas. Meninėje dalyje dainuos baigusi garsiąją Juillard muzikos mokyklą ir daug kur pasireiškusi solistė Angelė Kiaušaitė. Ją pianinu palydės Alice Moleski (Mališkevičiūtė).

Visi lietuviai prašomi minėjime dalyvauti. Įėjimas laisvas ir nemokamas. Automobilams pasistatyti yra aikštė. Salėje bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams pagal laisvą apsisprendimą. Moterys ir mergaitės, kurios turi prašomos dėvėti tautinius rūbus. Kaip kasmet, taip ir šiais metais į minėjimą yra pakviestas Patersono miesto meras L. P. Kramer. Jis irgi tars trumpą žodį. Po minėjimo kavutė.

Vasario 16 d., pirmadienį, 10 val. 30 min. visi, kas tik gali, prašome susirinkti prie mietos rotušės (City Hall) Market St., kur bus pakelta Lietuvos trispalvė vėliava.

Minėjimą rengia LB Paterson Apylinkės valdyba, kuriai vadovauja Angelė Stankaitienė ir Lietuvos Vyčių kuopa, kuriai vadovauja Vytautas Rubonis.

Rengėjai

• Kun. E. Statkus, Grand Rapids, Mich., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 33 dol. Ačiū.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

JEI JŪS NORITE SIŪSTI

SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SAJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ISTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Ave.....	312-227-4850
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa., 19013 — 2819 W. 3 St.	302-478-2871
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canayon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746

BROCKTON

A. A. JONAS MONKUS

Nepermaldaujamas visuo-tenybės dėsnyš labai sparčiai pradėjo retinti mūsų gretas. Tik nuskambėjo liūdna žinia, kad mirė a. a. Julius Jakulis ir vėl sausio 10 d. liūdėsiu apgaubė lietuvius, kad sunkios ligos po kelių operacijų nugalėtas mirė ligoninėje a. a. Jonas Monkus.

Tarp gimimo ir mirties išsitiesia gyvenimas, kaip audinio rietimas, vieniems ilgesnis, kitiems trumpesnis. J. Monkaus rietime tebuvo 65 metiniai mastai. Čia mokėsi, buvo karys, skautas, jų organizatorius ir vadovas. Turėdamas stiprų balsą — dainos mylėtojas.

Lietuvos valstybės sute-mose besiantinant vokiečių-rusų frontui į mūsų tėvynę, su tėvynę mylinčiųjų ban-ga, pasitraukė ir Jonas į Vakarus — Vokietiją. Po kapituliacijos su patirtimi ir meile organizavo skautus. Turėdamas Dievo duotą gražų, stiprų tenoro balsą, įsijungė į lietuvių chorą, 1949 m. persikėlė per At-lantą, apsigyveno JAV, Brocktone, sukūrė gražią, darnią šeimą su Adelia Kontautaitė. Susilaukė Da-rius ir Alvydo sūnelių, ku-riuos išmokslo. Sau ir šeimai duoną uždirbo fabrike, vėliau nuosavybių pardavi-me. Laisvalaikiais organiza-vo skautų būrelius, jiems vadovavo, su žmona choruo-se dainavo. Brocktone, o dar anksčiau — Bostone ir vyrų sekstete. Kur tik lietuviai susiburdavo, tuoj visus įjungdavo į gražių lietuvių dainų dainavimą. Ir toli nuo tėvynės lietuviškos dai-nos skambėdavo. Negaliu nepaminėti a. a. J. Monkaus nuoširdaus rūpinimosi lietu-viškąja tremtyje mokykla. Man apsigyvenus Brocktone buvau pakviesta joje moky-tojauti ir jai vadovauti. Jis kelerius metus buvo tos mo-kyklos tėvų komiteto pirmi-ninkas. Rūpestingas ir su-prantantis nelengva išeivi-jos mokytojo darbą. A. a. J. Monkui ir karste lenkiu galvą...

Sausio 12 d. vakarą Edv. Vaitkaus šermeninėje, Brocktone susirinko labai

daug iš Bostono, Brocktono ir apylinkių su a. a. Jonu Monkum atsisveikinti. Uni-formuoti skautai, šauliai garbės sargybą ėjo. Visi bendrai Skausmingąją ro-žinio dalį sukalbėjo. Atsi-sveikinimą gražiai pravedė Bostono šaulių rinktinės pirm. Juozas Stašaitis. Skautų vardu atsisveikino — Česlovas Kiliulis, Marty-no Jankaus šaulių kuopos, kuriai ir a. a. Jonas priklausė — kuopos pirm. Petras Šaulys ir gražių netrumpu žodžių draugų vardu — Ka-zys Barūnas. Sugiedojus Marija, Marija ir Lietuvos himną Martyno Jankaus šauliai nuo karšto nuėmė Lietuvos vėliavą ir įteikė globoti našlei Adeliai, kuri su pagarba priėmė.

Sausio 13 d. 9 val. ryte didelio būrio artimųjų ir draugų atlydėtas į šv. Ka-zimiero bažnyčią šv. Mišių aukai. Mišias atnašavo ir pamokslą artimuosius guo-džiantį pasakė bei kitas lai-dotuvių maldas atliko kleb. kun. P. Šakalys. Vargonais grojo ir su keliais choristais giedojo komp. J. Gaidelis. Po pamaldų ilga mašinų vilkstinė nulydėjo į amžino-jo poilsio vietą — miesto kapines. Laidojimo apeigas atliko lydėjęs klebonas. Tarp daugybės gėlių dar vienas lietuvių kapas toli nuo tėvynės ir Radviliškio atsirado. Ir su skaudančiomis širdimis paliko ten il-sėts žmona Adelia vyrą, sū-nūs Darius ir Alvydas gerą tėvą, dvi marčios, kiti arti-mieji ir draugai bei kaimynai. Iš kapinių visi pakvies-ti į a. a. Jono ir Adelos namus gedulo pietums.

Šermenysse visas lankymo valandas buvo daug lanky-tojų kurie guodė našlę Ade-lią Monkiene, sūnus su jau-nomis žmonoms ir kitus arti-muosius. Lankytojai daug Mišioms ir Skautų Fondui aukų sudėjo didelio skautų veikėjo atminimui.

Mielas Jonai, Tavo laiko ratas sustojo, sustos ir mū-sų. Buvai tu, kuo mės dar tebeesame, būsimė tu, kuo tu jau esi. Išsėkis Amžinoje Ramybėje.

E. Ribokienė

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Vasario 16 minėjimas įvyks vasario 14 d. tokia tvarka: 10:30 pamaldos už žuvusius ir kovojančius dėl Lietuvos laisvės bus atlai-kytos visose trijose lietuvių parapijų bažnyčiose. Lietu-viška vėliava Kultūros cen-tro kieme pakeliama prieš 10:30 val. mišias. Minėji-mas- akademija ten pat 12:45. Invokaciją sukalbės kun. Kazimieras Simaitis. Minėjime kalbės VLIKo ta-rybos narys Algirdas Kasu-laitis iš Clevelando. Meninė-je programoje girdėsime so-listę Danutę Petronienę ir violončelistą Johanes Dall. Programą praves Vitalija Vaškelytė. Vėliava prie Ci-ty Hall bus pakelta Vasario 16 d. 8 val. ryto ir nuleista 5 val. vak.

Sol. O. Petronienė dainuos Vasario 16 minėjime Detroitė.

ANTANAS SUKAUSKAS ATŠVENTĖ 75 METŲ SUKAKTĮ

Antanas Sukauskas gimė 1907 metais sausio 29 d. Miežaičių km., Radviliškio valsč. Mokėsi Plungėje tar-navo Lietuvos kariuomenė-je aviacijos puskarininku, buvo policijos valdininku ir savivaldybės tarnautoju.

Antrą kartą rusams oku-puojant Lietuvą, Antanas su žmona Brone palieka ke-lių mėnesių dukrelę Zitą pas uošvę, o patys su sūneliu Zigmą pasitraukia į Vokie-tiją. Ten gyvendami susi-laukė sūnaus Rimo ir duk-ters Marijos.

1949 m. atvyksta į Ame-riką ir pastoviai apsistoja Detroitė. Didelių pastangų dėka 1960 metais pas juos iš Lietuvos nuolatiniame gy-venimui atvyksta duktė Zi-ta.

Sukauskai visus vaikus išmokslo, visi turi geras tarnybas. Sūnus Zigmas,

Algirdas Kasulaitis bus pa-grindinis kalbėtojas Vasario 16 šventėje Detroitė.

kaip inžinierius dirba Gene-ral Motors, vedęs ir augina sūnų. Zita vedusi gyvena New Jersey, augina tris sū-nus, yra gailestingoji sesuo ir dirba ligoninėje. Sūnus Rimas, teisininkas-advoka-tas, dirba savo specialybėje, vedęs ir augina sūnų ir duk-terį. Duktė Marytė vedusi, augina du sūnus dvynukus ir yra įmonės sekretorė.

Antanas yra įsijungęs į visuomeninę veiklą ir reiškiasi įvairiose organizacio-se: SLA 200 kuopos pirmi-ninkas, D.L.O.C. valdybos reikalų vadovas, Balfo revizijos komisijos pirminin-kas, LZ S-gos Detroito sky-riaus revizijos pirmininkas, ALToš išdo globėjas ir jos atstovas Detroitė, švyturio šaulių kuopos informacijos vadovas, Priklauso Dariaus-Girėno klubui, Lietuvių na-mų draugijai, Sandarai, Ra-dijo klubui ir kitoms. Buvo šeštadieninės lituanistinės mokyklos tėvų komiteto na-rys, 7 metus išbuvo SLA 352 kuopos pirmininku yra SLA centrinis organizato-rius ir yra prirašęs daug naujų narių. Antanas Su-kauskas turi didelį patyri-mą organizaciniame veiki-me. Kiekvienais metais Pa-vergtų tautų festivaliuose suorganizuoja maisto kios-kus ir praveda aukų vajų Vasario 16 minėjimuose. Dalyvauja spaudoje.

PAGERBTAS KONGRESMANAS JAMES J. BLANCHARD

Michigano Tautų Taryba į kurią įeina ir Detroito lie-tuviai š. m. sausio 29 d. uk-rainiečių Kultūros centre 26601 Ryan Rd., Warren, Mich. surengė tradicinius nusipelnusiam asmeniui pa-gerbimo pietus. Juo šiais metais buvo parinktas JAV kongresmanas James J. Blanchard.

James J. Blanchard iš-rinktas į JAV kongresą 1974 m. Gimė 1941 m. rug-piūčio 8 d. Detroitė. Baigęs

Michigano State Universi-tetą su B. A. laipsniu ir Minnesotos universiteto teisės mokyklą 1968 m. Jis yra demokratas. Nuo pat savo išrinkimo į JAV kongresą James J. Blanchard gynė Pavergtų tautų reikalus, JAV kongrese. Jis yra daž-nas Vasario 16 minėjimų svečias ir sveikintojas. Pa-sako turiningas kalbas JAV kongrese Lietuvos ir viso pasaulio reikalais. Jis ragi-na Detroito lietuvius kreip-tis į jį bet kokiais reikalais, nes noris lietuviams padėti. Dabar jis yra kandidatas į Michigano g u b ernatorius, gubernatoriui W. Milliken atsisakius kandidatuoti. Jo varžovas yra respublikonas James Brickley. Adv. R. Sa-kis dirba J. Blanchard komitete, o adv. A. Ambrose J. Brickley komitete.

Į Garbės stalą buvo pa-kviesti taryboje atstovauja savo tautybes atstovai. Lie-tuvius atstovavo dr. Algis Barauskas ir jo žmona Bi-rutė.

Pristatant svečius iš lie-tuvių buvo paminėti: DLOC valdybos pirmininkas adv. Rimas Sakis, vicepirminin-kas Bernardas Brizgys ir švenčias 75 gimimo sukaktį Antanas Sukauskas. Pager-bimo pietuose dalyvavo 180 žmonių. Be jau minėtų 5, iš lietuvių dalyvavo dar 7: dr. Saulius Šimoliūnas, Stasys Šimoliūnas, adv. Algirdas Ambrose, Viktoras ir Kris-tina Nakai iš Washingtono, Barbora Šadeikienė ir aš.

Kongresmanas James J. Blanchard savo žodyje pa-sakė: Demokratai rūpinosi tautinėmis grupėmis prieš 50 metų. Dabar ne. Tačiau aš rūpinuosi tautų judėji-mu. Visi tautinių grupių at-stovai man padėjo. Aš pa-dedu jiems tai yra visų mū-sų atžymėjimas. Kaip gu-benartorius aš domėsiuosi užsienio politika, aš kovosiu dėl tautų išlaisvinimo. Mes atstatysime Michiganą.

LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

Š. Amerikos Lietuvių sporto žaidynės įvyks gegu-žės 8-9 d. d., Clevelande, Ohio. Žaidynes vykdō Cle-lando Lietuvių Sporto Klu-bas žaibas.

Žaidynių programoje bus š. Amerikos lietuvių krep-šinio, tinklinio ir individua-linės šachmatų pirmenybės.

Krepšininčių ir tinklini-nių preliminarinė registraci-ja privalo būti atlikta iki š. m. kovo 22 d., šiuo adre-su: Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117. Tel. (216) 481-7161.

Šachmatininkų preliminarinė dalyvių registracija at-liekama iki 1982 m. kovo 22 d., šiuo adresu: Vytautas Nasvytis, 1234 West Blvd., Cleveland, Ohio 44102. Tel. (216) 631-0210.

AMERICAN HOFMANN CORPORATION A leading manufacturer of dynamic balancing machines has an immedi- ate opening for a: MANUFACTURING ENGINEER

For the planning and scheduling of its Production Depart-ment. Individual should have outstanding machine shop knowledge including CNC experience obtained in a small to medium sized job shop-like environment. BS Degree in ME or IE desirable, but not mandatory. Excellent oppor-tunity for someone with initiative and who likes to join a young dynamic and growing company. Please send your resume to:

Personnel Department
AMERICAN HOFMANN CORPORATION
P.O. Box 10369
3700 Cohen Place
Lynchburg, Virginia 24506
Equal Opportunity Employer

Aukos Dirvai

Atnaujindami prenumeratorą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

Kl. Girvilas, Chicago 8.00
V. Morkūnas, Toronto .. 3.00
J. Dunčia, Southfield 3.00
G. McCandlen, Fairfax .. 8.00
Br. Sutkus, Richmond Hill 8.00
Z. Obelenis, Cleveland .. 10.00
J. Gaudušas, Chicago 3.00
F. Mandeikis, Centerville 8.00
F. Šalpukas, Flushing 8.00
Kun. V. Kriščiūnevičius,
Southfield 3.00
A. Jurkūnas, Berwyn 5.00
J. Ambrazas, Chicago 5.00
Dr. B. Paprockienė,
Richmond Hill 10.00
A. Rūkas, St. Petersburg 3.00
St. Mikalauskas, Cleveland 8.00
O. Simonaitis, Chicago .. 3.00
E. Likanderis, Chicago .. 3.00
J. Mockaitis, Lansing 5.00
V. Meilė, Chicago 3.00
G. Jančiauskas, Hyannis .. 8.00
V. Augustinas,
St. Petersburg 8.00
S. Laniauskas, Cleveland 1.00
Dr. R. Čepulytė-Taffe,
Ottawa 10.00
A. Pautienis, Cleveland .. 10.00
JAV LB Clevelando
• apylinkės valdyba 50.00
A. Viluckis, Vokietija 3.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

ATIDĖTA KULTŪROS KONFERENCIJA

JAV LB Kultūros Tarybos rengiama kultūros darbuotojų konferencija, turėjusi įvykti kovo 13-14 dienomis Chicagoje, nukelta į spalio mėnesį.

JAV LB Kultūros Tarybos Premijų šventė įvyks balandžio 18 Detroitė. Šventės metu bus įteiktos 7 premijos. Premijų mecenatas yra Lietuvos Fondas.

• East Chicagos meškeriojų-žuvautojų klubas per sekr. K. Domarką, Dirvai paremti atsuntė auką 30 dol. Ačiū.

• Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga į Amerikos Lietuvių Tarybą nominavo savo narius Ramunę Tričytę, Svajūnę Kereytę ir Joną Bobelį.

Įsisteigė naujas LB vienetą

Praėjusių metų pabaigoje Riyadh mieste Saudi Arabijoje, įsisteigė Arabų kraštų Lietuvių Bendruomenė. Į valdybą išrinkti: pirm. Albertas Vaitaitis, vicepirm. Siga Rostonienė ir Audronė Skripkienė. (žiūr. Dirva Nr. 51, 1981).

Šis LB vienetą pavadintas Artimųjų Rytų LB Krašto valdyba.

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablį kontrolavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir KUNAŠS KAULINS Lakewood, Ohio

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Į Grandinės parengimą praeitą sakmadienį, vasario 7 d. DM parapijos salėje susirinko gausiai žiūrovų, pasigrožėti jaunesniųjų ir vyresniųjų grupių atliekamais šokiais. Nuotraukoje Grandinės šokėjai.

J. Garlos nuotr.

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Foto ir paveikslų įrengimas. Originalūs paveikslai, grafika, drožiniai, gintaras, keramika ir... Gauta nauji grafikos darbai iš Vytauto Igno ir Giedrės Žumbakienės bei kitų menininkų.

Galerija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 6 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais nuo 12 iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 6 val. vak. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas
Antanas Kalvaitis, viceprezidentas

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio
Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

VASARIO 16 PROGA LIETUVIŠKA MUZIKA PER RADIJĄ

Antradienį, vasario 16 d., Clevelando galinga radijo stotis WELW banga 1330 AM, Lietuvos nepriklausomybės šventės proga transliuos ištisą valandą nuo 5 iki 6 val. vak. lietuvišką muziką ir dainas.

Dieną prieš tai, tai yra pirmadienį, vasario 15 d. 12 val. 15 min. dienos metu per tą pačią radijo stotį bus transliuojamas pasikalbėjimas su muzikais Ona ir Alfonsu Mikulskiais.

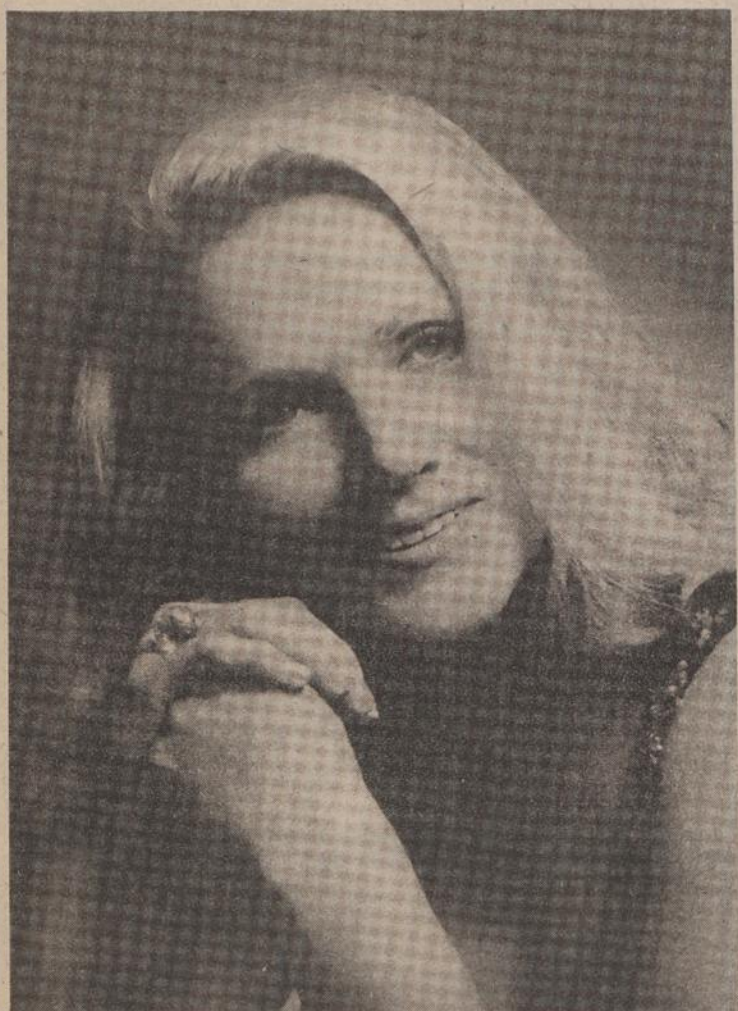
Transliaciją per šią radijo stotį išrūpino ir globoja Malvina ir Jonas Švarcai, Ohio Auto Body savininkai, kuriems priklauso mūsų visų padėka už tokią gražią iniciatyvą.

JAU GAUTAS ATNAUJINTAS PREZIDENTO ANTANO SMETONOS FILMAS

Filmas bus rodomas vasario mėn. 21 dieną, sekmadienį, Lietuvių namų viršutinėje salėje laike Tautinės Sąjungos rengiamo Vasario šešioliktosios prisiminimų.

Filmas jau buvo rodomas didžiosiose lietuvių kolonijose ir visur buvo teigiamai įvertintas.

Apie Tautinės S-gos Clevelando skyriaus ruošiamą parengimą vasario mėn. 21 dieną bus pranešta daugiau sekančios savaitės Dirvoje.

Sol. Aldona Stempuzienė-Švedienė atliks dalį meninės programos Vasario šešioliktosios minėjime Clevelande šį sekmadienį, vasario 14 d. Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 64 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS CLEVELANDE

IVYKS Š. M. VASARIO MĖN. 14 D.
tokia tvarka:

10:00 v. r. — Pamaldos DMNP parapijos bažnyčioje.

10:30 v. r. — Pamaldos šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

4:00 v. p. p. — Iškilmingas minėjimas DMNP parapijos salėje, 18022 Neff Rd.

Minėjimą atidarys ALTo Clevelando skyriaus pirm. A. Pautienis. Vėliavų įnešimą veda A. Jonaitis. Amerikos ir Lietuvos himnus giedos Aldona Stempuzienė-Švedienė. Maldą sukalbės DMNP bažnyčios klebonas kun. G. Kijauskas S. J. Minėjimo pranešėjai — Dalia Orantaitė ir Linas Jokūbaitis.

Minėjime kalbės JAV Kongreso atstovai Larry McDonald ir John M. Ashbrook ir lietuvių pagrindinis kalbėtojas kun. dr. J. Prunskis.

Meninę dalį atliks solistė Aldona Stempuzienė-Švedienė ir Kristina ir Ilona Kuprevičiūtės. Deklamavimas — Algis Miškinis.

Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis pamaldose ir minėjime.

Minėjime bus renkamos aukos laisvinimo reikams.

Minėjimą rengia:

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS
CLEVELANDO SKYRIUS

Kun. dr. Juozas Prunskis, visuomenininkas, publicistas, pasakys pagrindinę kalbą Vasario 16 minėjime Clevelande.

MOKINIAI MINĖS VASARIO 16-TĄ

Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla Clevelande, kaip kiekvienais metais taip ir šiemet vasario 13, šeštadienį, 11:30 val., Dievo Motinos parapijos salėje minės Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo dieną.

Tai dienai pritaikintoj programoj mokiniai, pavergtos tautos skausmus, išreikš maldą, dailiuoju žodžiu, dainomis ir vaizdais.

Tautinių švenčių minėjimai labiau stiprins moksleivių patrijotinius jausmus, kai į jų rengiamas šventes bei minėjimus, gausiai atsilankys mūsų visuomenė ir tėvai.

Tad neapvilksime savo mokinių ir kuo gausiausiai atsilankysime į mokyklos rengiamą Vasario 16 minėjimą.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS REIKALU

Mūsų išeivija džiaugiasi įvairiom lietuviškom institucijom ir už tėvynės ribų lietuvybei palaikyti vis ieško naujų būdų ir efektingesnių priemonių. Tačiau dažnai užmirštame vienintelę pasaulyje lietuviškojo auklėjimo įstaigą, — Vasario 16 gimnaziją.

Per eilę metų ši mokslo ir lietuviškojo ugdymo įstaiga išmokslino ir ant tvirtų lietuviškos pamatų pastatė visą eilę išeivijos sūnų ir dukrų, kurie lietuviškąjį darbą tęsia ir aktyviai kovoja už mūsų tautos laisvę. Todėl privalome skirti daugiau dėmesio šiai išeivijos pasididžiavimo vertai įstaiagai, ją remti ne tik moraliai, bet ir materialiai.

Vakarų Vokietijos valdžia daug padeda šios gimnazijos išsilaikymui: apmoka mokytojus ir padengia dalį kitų išlaidų. Tačiau to nepakanka ir gimnazijai labai reikalinga efektyvi mūsų finansinė parama. Be mūsų aukų jai neįmanoma egzistuoti.

Superior Savings, banke, Clevelande — 798 East 185 St., atidaryta taupymo są-

kaita rinkti aukas Vasario 16 gimnazijai. Tad mūsų Nepriklausomybės minėjimas, Vasario 16-ji, tebūna akstinas prisiminti ir mūsų vienintelę laisvame pasaulyje gimnaziją, kurią ši garbinga data puošia.

Aukos prašome įteikti p. M. Mikonienei Superior Savings banke, arba Vasario 16 gimnazijai remti komiteto nariams: J. Augustinavičiui, S. Stasienei ir K. Žiedoniui. Aukotjų sąrašas bus paskelbtas spaudoje.

S. S.

• LB Clevelando apylinkės valdyba, per išdininkę Zitą Kripavičiūtę atsiuntė Dirvai paremti 50 dol. Nuosirdžiai dėkojame už auką.

• Argentinos solistų koncertas įvyks vasario 28 d. DM parapijos auditorijoje. Rengia Clevelando LB apylinkės valdyba.

• A. A. Sofija Akelašienė vasario 6 d. mirė Clevelande. Po atlaikytų pamaldų palaidota Visų Sielų kapinėse vasario 9 d. Velionė priklausė ateitininkams, Lietuvių Frontui, Lietuvių Bendruomenei ir Balfui.

• Vlodo Bacevičiaus, skautininko ir spaudos fotografo, motina Aleksandra Bacevičienė, 86 m. mirė Lietuvoje vasario 6 d.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 St. Euclid, Oh. 44119

(216) 486-2530

RITA MATAS - G.R.I.-BROKER

Certified Appraiser

DIRVA

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Lietuvos Nepriklausomybė yra gyva mūsų širdyse. Laisvės idėja dega mūsų protai. Mes lenkiame galvas tiems, kurie padėjo pagrindus Nepriklausomybei ir žuvo už tėvynės laisvę. Rusiškieji okupantai sutrypė valstybės suverenumą, bet nepajėgė išrauti iš mūsų sielos laisvės jausmo, ne-

priklausomos Lietuvos atkūrimo troškimo. Mūsų idealas yra visos lietuvių tautos idealas. Šitokia kilniomis mintimis Lietuvos pagrindžio spaudoje "Aušros" 26 nr. sveikina pavergtos Lietuvos jaunimas laisvajame pasaulyje gyvenančius lietuvius.

Ir iš tikrųjų laisvė yra viena pačių brangiausių dovanų, kuria dangus apdo-

vanojo žmones. Laisvei negali prilygti jokie žemėje užrakinti ar jūros gėmės paslėpti turtai. Dėl laisvės, kaip ir dėl garbės, galima ir reikia aukoti savo gyvybę. Tai šventi ir prasmingi žodžiai, kurie kiekvieno patrioto lietuvių širdyje kelia norą ir troškimą dėl laisvės siekių aukotis ir kovoti.

Todėl minėdami savo tautos nepriklausomybės atstatymo ir atkūrimo šventę, turime kiekvienas lietuvis pažadinti savo tautinės sąžinės balsą. Kiekvieno lietuvių sąžinė turėtų būti tikrasis kelrodis tėvynės ir tautos darbų plotuose. Šiuose darbų plotuose sąmoningai atlikime savo šventą pareigą: pinigine auka, konkrečiu darbu ir savo dvasios pasišventimu siekti pilnutinio lietuvių tautos idealo, — Laisvės.

Chicagos Lietuvių Taryba maloniai kviečia visas organizacijas ir visus lietuvius dalyvauti vasario 16 minėjime 1982 m. vasario mėn. 14 d. 2 val. Maria High School patalpose.

Visas aukas prašome siųsti Chicagos Lietuvių Tarybos išdininkei Valerijai Stanaitis, 4508 W. 101 St., Oak Lawn, Ill. 60453.

Chicagos Lietuvių Taryba

• Vincės Jonuškaitės-Zaunienės, Lietuvos operos primadonos, pegerbimas sulaukus 80 metų amžiaus, rengiamas š. m. kovo 6 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. Los Angeles, Ca., šv. Kazimiero parapijos salėje. Visi kviečiami gausiai dalyvauti pagerbime.

SUSIZIEDAVO

Dr. Gintaras Degėsys, dr. Danieliaus ir Romos Degėsių, gyv. Clevelande, sūnus, susiziedavo su Rūta Bobelyte, dr. Kazio ir Dalios Bobelių dukra.

Vestuvės numatytos šį pavasarį Floridoje, kur gyvena Rūtos tėvai.

• Dail. Adolfui Valeškai paskirta JAV LB Kultūros tarybos dailės premija 1000 dol., kurios mecenatas yra Lietuvių Fondas. Jury komisiją sudarė dailininkai: V. Balukienuė, G. Žumbakienė, J. Kelečius, Br. Murinas ir R. Mozeliauskas.

• Vaclovą Mažeiką, ALT S-gos pirm., 65 m. sukakties proga taip pat sveikino Bronė ir Vytautas Mikliai iš Floridos. Jų pavardės per klaidą buvo praleistos A. Juodvalkio aprašyme.

• Filmo "Antanas Smetona" išlaidoms padengti gautos dar šios aukos:

100 dol. E. ir A. Daukantai, Santa Monica;

50 dol. J. B. Griciai, Santa Monica;

50 dol. ALT S-gos Richmond Hill skyrius.

ALT S-ga visiems aukotojams dėkoja.

Iš Manchesterio Anglijoje gauta liūdna žinia, kad ten š. m. sausio 30 d. pasimirė mokytojas

A. A.

DOMAS DAINAUSKAS.

Velionis buvo kilęs iš Pabalių km. prie Šiaulių ir, baigęs Šiaulių Mokytojų Seminariją, mokytojavo įvairiose Lietuvos mokyklose. Žmonai ONUTEI, netekusiai brangaus vyro, o Manchesterio lietuviams — didžio patrioto ir veikėjo, reiškiau nuoširdžią užuojautą

Ant. Bernotas, JAV

A. A.

HENRIETEI KIRKYLIENEI

mirus, sūnui VIKTORUI ir seseriai MARIJAI

TYRULIENEI ir jų šeimoms gilią užuojautą

reiškiame ir kartu liūdime

Stasė ir Stasys Šimoliūnai
ir šeima

A. A.

Mylimai motinai

ALEKSANDRAI BACEVIČIENEI

Lietuvoje mirus jos sūnui VLADUI BACE-

VIČIUI, reiškiame nuoširdžią užuojautą

JAV LB Clevelando
Apylinkės Valdyba

A. A.

Mylimai mamytei

ALEKSANDRAI BACEVIČIENEI

netikėtai Lietuvoje mirus, jos sūnui VLADUI reiškiame gilią užuojautą ir jungiamės liūdesy

Birutė Malcanienė
ir
Elena Vyšniauskienė

A. A.

SOFIJAI AKELAITIENEI

mirus, jos vyrui VINCUI AKELAIČIUI reišk-

kiame nuoširdžią užuojautą

JAV LB Clevelando
Apylinkės Valdyba

A. A.

SOFIJAI AKELAITIENEI

mirus, buvusiam ilgamečiui Clevelando Balfo skyriaus pirmininkui VINCUI AKELAIČIUI reiškiame gilią užuojautą

CLEVELANDO BALFO
SKYRIAUS VALDYBA

Korp! Neo-Lithuania buvusiam Pirmininkui, diplomuotam ekonomistui

POVILUI ALIŠAUSKUI

mirus, broliui IZIDORIUI su šeima ir kitiems

giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

L.S.T. Korp! Neo-Lithunia
vyriausioji valdyba:

Antanas Juodvalkis,
Švitrius Gotceitas,
Vida Jonušienė,
Valentina Mažeikienė,
Rimas Gulbinas

Mūsų mielam bičiuliui

VLADUI BACEVIČIUI,

liūdinčiam dėl mylimos mamytės mirties Lie-

tuvoje, nuoširdžią užuojautą reiškia

Mega Barniškaitė,
Ona Jarašūnienė,
Izabelė Jonaitienė,
Rimutė ir Donatas Nasvyčiai,
Justina Petkevičienė,
Apolonija ir Valdas Šenbergai

Mielam broliui, vyr. skautininkui,

VLADUI BACEVIČIUI,

mylimai motinai Lietuvoje mirus, gilią užuo-

jautą reiškia ir liūdi kartu

Clevelando Skautija

V. s. VLADUI BACEVIČIUI,

mylimai motinai Lietuvoje mirus, reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime

CLEVELANDO SKAUTININKŲ
RAMOVĖ